

m:
agazin

AI POMJERA GRANICE UMJETNOSTI

m:tel
NAJBOLJA
mreža u BiH

NUDIMO VAM
ICT rješenja

TALENTI
Lara Stanić

ZVIJEZDA PONUDE
Xiaomi 14T

INTEGRISANA IT RJEŠENJA ZA BOLJE POSLOVANJE

Iskoristite visokokvalitetna, specijalizovana IT poslovna rješenja za efikasno upravljanje i automatizaciju ključnih poslovnih procesa uz povećanje produktivnosti, efikasnosti i profitabilnosti. Sva ASW rješenja razvijena su prema potrebama korisnika, čime su prilagođena konceptu poslovnih procesa malih i srednjih preduzeća, kao i velikih korporacija.

imate prijatelje!

m:agazin

UVODNIK

Dragi naši,

Sjena koju baca vaš lik na zimsku kratkodnevnicu (zimski solsticij) najduža je koju možete napraviti tokom cijele godine.

Možda smo vam ovom informacijom zagolicali maštu, ili probudili neke uspomene iz djetinjstva, ili vas tek podsjetili na nekad savladanu lekciju iz prirode i društva, u svakom slučaju, već sutra u podne isprobajte gorenavedeno i vidjećete!

Sutra nam, naime, i zvanično stiže zima. Ima ona tako običaj da dođe svakog decembra, najčešće baš 21. dana, i ostane s nama naredna tri mjeseca. Lijepa je to navika vremena, koju ne treba mijenjati, a i zašto bi, kad je ovo za mnoge najljepši period godine.

Najsvećaniji svakako jeste. Donosi nam praznike, prelazak u novih 365 dana, na svakom koraku je to vidljivo, a i u nama, htjeli mi to ili ne, probudi se neka iskra svečanog raspoloženja i uzbuđenja.

A kao uvertira u zimu, stiže naš novi m:agazin. Da vam bude parče onlajn neba zgodno za opuštanje i uživanje, kad se ušuškate pod dekiću, uz omiljeni čaj i medenjake.

Povešćemo vas na putovanje kroz tehnološki napredak i inovacije, govoreći o sveprisutnijoj AI, uz nezaobilazne preporuke iz m:tel ponude, a tu je i Baklava (Android 16), kao nešto slatko za kraj godine.

Pomjerićemo granice u umjetnosti, a ujedno vas upoznati sa tri sjajne mlade dame; preduzetnicom Milicom Jovičić, glumicom Martom Bogosavljević i rukometašicom Larom Stanić, kroz njihove priče o uspjehu i ljubavi koja vodi ka njemu.

Neka i vama godina što dolazi bude uspješna! I zdrava, nasmijana i ispunjena sitnim i krupnim radostima i pobjedama! Ma, baš onakva kakvu priželjkujete!

IMPRESUM

ZIMA 2024.
BROJ 43
IZDANJE ZA BiH
BESPLATAN PRIMJERAK

IZDAVAČ: Mtel a.d. Banjaluka

ZA IZDAVAČA: generalni direktor

dr Jelena Trivan

m:agazin TIM: Ana Ponjević, Stefan Ličina,
Sandra Stanić, Tanja Jurić, Predrag Laketa,
Jelena Maksimović, Darko Bajić, Aleksandra
Šobić, Milica Kondić, Iva Đudurović,
Vlatka Repac

U OVOM BROJU ZA m:agazin PIŠU: Rajka
Glamočika, Iva Đudurović, Mirela H. Mustafić,
Darko Bajić, Jelena Maksimović, Danijela
Marinković Orlić, Sandra Stanić, Tanja Jurić,
Predrag Laketa, Jelena Pralica, Irma
Ahmetpahić, Lana Ostojić, Gorana Jović,
Jelena Kovačević

LEKTOR: Saša Ćetojević

DIZAJN: Daniel Janković / Aquarius

PRELOM I PRIPREMA:

Daniel Janković / Aquarius

KORICA: Daniel Janković / Aquarius

FOTOGRAFIJE: Shutterstock, Unsplash

ADRESA REDAKCIJE: Vuka Karadžića 2, 78 000
Banjaluka // TELEFON: 051/240-875, 240-250
// FAX: 051/216-110

SADRŽAJ

03 Uvod

U ovom broju govorimo o tehnološkim promjenama koje pomjeraju, ali i brišu granice, baš kao i naše sjajne sagovornice

IMATE PRIJATELJE

06 Samsung nagradna igra

08 Integrisane usluge

- 50% pretplata 4 mjeseca

09 ICT rješenja

11 Siguran net

13 Strane za ekrane

17 Zvijezda ponude

Xiaomi 14T

20 Turist paket

NAJBOLJA
mreža u BiH

21 Konferencije 2024

24 WebSummit

26 Dan Telekoma

29 mGO

SUPERNOVA

30 Aktuelnosti iz Supernove

DRUŠTVENA ODGOVORNOST

32 Dnevnik prijateljstva

SVIJET TEHNOLOGIJE

42 Tema broja
Granice ne postoje u
umjetnosti i ljubavi prema
njoj

46 Baklava – Android 16
Slatko za kraj godine

48 Kako postati trener za AI

**50 Tehnološka predviđanja i
gedžeti u 2025.**

52 Retro gejming je u modi

U DOBROM DRUŠTVU

54 Milica Jovičić
"Dijaspora servis"

59 Talenti
Lara Stanić

62 Intervju mobilnim
Marta Bogosavljević

PREPORUKE

66 Preporuke

68 Mini Savjetnik
Praznici bez brige

SAMSUNG NAGRADNA IGRA

„Uz Samsung novi – auto osvoji“ – učestvujte u velikoj m:tel nagradnoj igri

PIŠE:
JELENA MAKSIMOVIĆ

Do 15. januara 2025. godine spojite Pretplata tarife sa jednim od Samsung telefona iz m:tel ponude uređaja i obezbijedite automatsko učešće u nagradnoj igri u kojoj možete da osvojite najnoviji Citroen C3

Kompanija m:tel je 15. novembra 2024. godine predstavila nagradnu igru pod nazivom „**Uz Samsung novi – auto osvoji**“, a koja će trajati do 15. januara 2025. godine.

Nagradna igra se priređuje na teritoriji Republike Srpske, a u njoj mogu učestvovati svi postojeći i novi korisnici postpejd usluga m:tel-a, fizička lica sa prebivalištem na teritoriji Republike Srpske.

Kako učestvovati?

Učestvovati u nagradnoj igri je vrlo jednostavno. Svi korisnici koji u periodu od 15. novembra 2024. godine do

15. januara 2025. godine kupe bilo koji Samsung telefon iz bogate m:tel ponude i zaključe pretplatnički ugovor za postpejd Pretplata tarife, automatski postaju učesnici nagradne igre.

Šta možete da osvojite?

Glavna nagrada je **najnoviji model automobila Citroen C3**, a pored glavne nagrade, učesnici imaju priliku da osvoje i druge vrijedne nagrade: telefon **Samsung Galaxy A55 5G 8/128**, smart televizor **Samsung UE50CU7092** i pametni sat **Samsung Galaxy Watch7 44mm B.T.** Sve ove nagrade srećnim dobitnicima biće uručene nakon direktnog prenosa izvlačenja nagrada, koje će biti održano 16. januara 2025. godine na javnom TV servisu.

Neka ova nagradna igra bude jedinstvena prilika da se počastite novim Samsung telefonom i da osvojite vrijedne nagrade!

Za sve dodatne informacije o uslovima i pravilima nagradne igre možete posjetiti zvaničnu internet stranicu kompanije www.mtel.ba ili nam se obratiti na prodajnim mjestima širom Republike Srpske.

Nemojte propustiti priliku da postanete srećni dobitnik i uživajte u novim Samsung uređajima, uz šansu da osvojite fantastičan automobil!

NEKA FILMSKI MARATON POČNE!

VIDEOTEKE BEZ NAKNADE, TELEVIZORI NA RATE I POPUST NA TV PRETPLATU!

UŽIVAJTE U PRAZNICIMA – NEKA FILMSKI MARATON POČNE!

PIŠE:
DARKO BAJIĆ

Za savršen praznični ugođaj uživajte u **otvorenim videotekama** sa odličnim filmovima i popularnim serijama, a uz to izaberite i **vrhunske televizore** na rate i iskoristite **50% popusta** na mjesečnu pretplatu tokom prva četiri mjeseca.

U promotivnom periodu do 31. januara 2025. godine, u okviru m:tel IPTV-ija nudimo vam:

- *Besplatnu aktivaciju Superstar, Apollon i Filmbox videoteka*
- *HBO Premium TV paket sa pet kanala, HBO videotekom i pristupom Max aplikaciji*
- *Sjajne televizore na rate!*
- *m:tel TV pakete sa četiri mjeseca pretplate upola cijene!*

Nakon isteka promotivnog perioda, možete nastaviti sa korištenjem videoteke. Od 1. februara naredne godine, sadržaj **Apollon** videoteke biće vam dostupan po cijeni od 6,90 KM mjesečno, **Superstar** videoteke 4,68 KM mjesečno, a sadržaj **HBO Premium TV** paketa po cijeni 10 KM mjesečno, odnosno 12 KM za **HBO Premium HD** paket.

U promotivnom periodu videoteke možete odjaviti putem daljinskog upravljača ili u najbližem m:tel prodajnom mjestu.

Za više informacija pozovite 0800 50 000, a detaljno uputstvo o tome kako da aktivirate i deaktivirate m:tel videoteke i dodatne TV pakete pročitajte [ovdje](#).

M:TEL ICT

UZ ICT RJEŠENJA ZAJEDNO GRADIMO VAŠ POSLOVNI USPJEH!

PIŠE:
IVA ĐUDUROVIĆ

Virtual data center (VDC) – moćna infrastruktura za vaše poslovanje

Virtual data server (VDC) predstavlja savršeno rješenje koje omogućava preduzećima da efikasno upravljaju svojim resursima u virtuelnom okruženju. Sa fokusom na fleksibilnost, sigurnost i uštedu, VDC je dizajniran da zamijeni potrebu za tradicionalnim fizičkim serverima, pružajući modernu alternativu koja se prilagođava potrebama vašeg poslovanja u realnom vremenu. Bez obzira na veličinu kompanije, VDC vam omogućava optimizaciju infrastrukture, smanjenje troškova i povećanje pouzdanosti, dok istovremeno doprinosi očuvanju životne sredine. Idealno je rješenje za sve koji žele da unaprijede svoje poslovanje uz vrhunsku tehnologiju.

Ključne karakteristike VDC-a:

- › **Fleksibilnost** – omogućava lako prilagođavanje resursa specifičnim potrebama vašeg poslovanja, uz mogućnosti skaliranja kapaciteta.
- › **Pouzdana infrastruktura** – dizajnirana za kontinuirani rad i zaštitu podataka, uz napredne mehanizme za backup i oporavak podataka.
- › **Sigurnost** – koristi vrhunske sigurnosne standarde za zaštitu podataka od sajber prijetnji i neovlaštenog pristupa.
- › **Ekonomičnost** – optimizuje troškove poslovanja eliminisanjem ulaganja u fizičku opremu i plaćanjem samo resursa koji se koriste.

› **Jednostavno upravljanje** – pomoću korisnički prilagođenog kontrolnog panela lako se prate performanse i upravlja resursima, čak i bez tehničkog iskustva.

› **Podrška** – stručna tehnička podrška pomaže u rješavanju problema i obezbjeđuje nesmetano funkcionisanje sistema.

Virtual private server (VPS) – snaga, fleksibilnost i kontrola nadohvat ruke

Virtual private server (VPS) predstavlja savremeno rješenje koje kombinuje visoke performanse, pouzdanost i potpunu kontrolu nad vašim serverom. Idealna je opcija za preduzeća, programere i IT profesionalce koji žele stabilno okruženje za svoje projekte, sa mogućnošću prilagođavanja resursa prema specifičnim potrebama. VPS je idealan za veb-hosting, razvoj aplikacija, e-trgovinu i mnoge druge poslovne potrebe, pružajući snagu i fleksibilnost u skladu s modernim tehnološkim zahtjevima.

Ključne karakteristike VPS-a:

› **Izolovano okruženje** – svaki VPS radi izolovano od drugih korisnika, uz potpunu kontrolu nad resursima i mogućnost prilagođavanja softvera prema potrebama.

› **Fleksibilnost resursa** – lako prilagođavanje CPU-a, RAM-a, prostora na disku i drugih resursa prema specifičnim potrebama projekta.

› **Sigurnost** – izolacija i napredne sigurnosne mjere štite podatke od neovlaštenih pristupa i potencijalnih prijetnji.

› **Pouzdanost** – VPS serveri funkcionišu na vrhunskoj infrastrukturi, pružajući visoku dostupnost i kontinuitet rada.

› **Ekonomičnost** – isplativije rješenje u poređenju sa fizičkim serverima, usljed optimizacije troškova IT strukture.

› **Jednostavna administracija** – intuitivni paneli za upravljanje omogućavaju lako podešavanje i monitoring servera.

Server Housing – stabilnost i sigurnost na jednom mjestu

Server Housing usluga omogućava bezbjedno smještanje vaših servera u profesionalno opremljene data centre, pružajući pouzdanu infrastrukturu, neprekidno napajanje i optimalne uslove za rad vaših uređaja. Umjesto ulaganja u sopstvenu IT infrastrukturu, uz Server Housing obezbjeđujete vrhunske performanse, maksimalnu dostupnost i sigurnost, dok se vaš tim fokusira na ključne poslovne aktivnosti.

Ključne karakteristike Server Housing usluge:

› **Sigurno okruženje** – serveri su smješteni u visoko zaštićenim prostorijama sa naprednim sigurnosnim sistemima, uključujući video-nadzor, kontrolu pristupa i zaštitu od požara.

› **Optimalni uslovi** – konstantno praćenje i kontrola temperature i vlažnosti omogućava duži vijek trajanja opreme.

› **Fleksibilnost** – različite mogućnosti prostora za servere, od pojedinačnih do kompletno zatvorenog prostora, prema specifičnim potrebama korisnika.

› **Ekonomičnost** – bez velikih kapitalnih ulaganja u vlastiti data centar te plaćanja prostora koji se koristi, brojne su prednosti ove infrastrukture.

› **Tehnička podrška** – dostupnost stručne tehničke podrške u svakom trenutku za sve potrebe i zahtjeve pruža dodatni mir i sigurnost.

Za više informacija o širokoj ponudi ICT rješenja i mogućnostima za unapređenje vašeg poslovanja, kontaktirajte nas putem e-pošte na adresu **poslovna.rjesenja@mtel.ba** ili pozivom na broj **0800 50 300**. Detalje o m:tel uslugama možete pronaći na zvaničnoj internet stranici **www.mtel.ba**.

m:tel – siguran izbor za vašu poslovnu budućnost!

SIGURAN NET

Blokirajte prijetnje, otključajte sigurnost!

PIŠE: RAJKA GLAMOČIKA

Siguran NET u m:tel mreži je inovativna usluga dizajnirana da obezbijedi maksimalnu zaštitu vaše porodice u onlajn prostoru. U današnje vrijeme internet je neizostavan dio svakodnevice, ali s njim dolaze i rizici, posebno za najmlađe. Upravo zbog toga, usluga nudi napredne opcije roditeljske kontrole, koje vam omogućavaju da preuzmete potpunu kontrolu nad digitalnim iskustvom vaše djece.

Roditeljska kontrola je centralni dio usluge Siguran NET, osmišljena da vam pruži mir i sigurnost dok vaša djeca istražuju onlajn svijet. Pomoću nje možete jednostavno postaviti vremenska ograničenja za korištenje interneta, blokirati pristup neprimjerenim ili potencijalno opasnim sajtovima te prilagoditi internet sadržaje prema uzrastu djece. Sve to možete raditi putem

intuitivnog interfejsa, bilo da ste kod kuće ili u pokretu.

Uz Siguran NET, m:tel vam omogućava ne samo praćenje aktivnosti na internetu, već i aktivnu zaštitu od onlajn prijetnji, kao što su virusi, malveri i nepoželjni sadržaji. Vaša porodica biće zaštićena 24/7, a vi ćete imati potpunu kontrolu nad onim što se dešava na njihovim uređajima.

Usluga Siguran NET nudi niz ključnih prednosti koje vam omogućavaju da zaštitite sebe i svoju porodicu dok koristite internet:

- **Zaštita u realnom vremenu:** Automatsko otkrivanje i blokiranje zlonamjernih veb-stranica, osiguravajući vam bezbrižno surfovanje bez rizika od virusa i drugih prijetnji.

- **Zaštita privatnih podataka:** Sprečava neovlašten pristup vašim ličnim podacima i informacijama, štiteći vašu privatnost na svakom koraku.

- **Dostupnost:** Može se koristiti na svim uređajima povezanim na internet putem m:tel mreže, pružajući zaštitu bez obzira na to da li koristite računar, tablet ili pametni telefon.

- **Jednostavnost korištenja:** Bez potrebe za instaliranjem dodatnih aplikacija. Sigurnost se aktivira direktno putem m:tel mreže, omogućavajući lako upravljanje i kontrolu.

- **Postavljanje vremenskih ograničenja** za korištenje interneta.

SIGURAN NET

Partner u zaštiti vaše djece!

Siguran NET idealno je rješenje za roditelje koji žele postaviti granice i zaštititi svoju djecu na internetu, kao i za sve korisnike koji žele sigurno i bezbrižno surfovanje. Uz ovu uslugu možete biti sigurni da ste vi i vaša porodica zaštićeni od onlajn prijetnji, a vaše digitalno iskustvo postaje jednostavno i sigurno.

Kako da aktivirate uslugu Siguran NET?

Za mobilni internet:

- Pošaljite SMS sa tekstom SIGURAN NET na broj 0651177
- Pozovite *100# i odaberite opciju SIGURAN NET
- Putem mobilne aplikacije m:go
- Putem veb-portala Moj m:tel moj.mtel.ba

Za kućni internet:

- Putem veb-portala Moj m:tel moj.mtel.ba
- U najbližoj m:tel poslovnici

Cijena usluge Siguran NET pojedinačno i za mobilni i za kućni internet je **1,17 KM mjesečno** (sa PDV-om).

Ukoliko do sada niste koristili uslugu Siguran NET za kućni internet, aktivirajte uslugu i **isprobajte je BEZ NADOKNADE** u trajanju od 60 dana.

Zaštitite sebe i svoje najmilije na internetu – siguran i pouzdan internet za cijelu porodicu, jer sigurnost na internetu počinje kod kuće.

Informišite se više, posjetite www.mtel.ba ili besplatno pozovite 0800 50 000.

Zimi je ugodnije uz filmove na
m:tel IPTV-ju

STRANE ZA EKRANE

PRIPREMILI: MIRELA H. MUSTAFIĆ I PREDRAG LAKETA

Foto: HBO 2

Deji Edgar Džouns igra Kejt Karter, bivšeg lovca na oluje, koju progoni razarajući susret sa tornadom tokom njenih studentskih godina, a koja sad proučava vremenske obrasce s bezbjedne distance u Njujorku. U akcionom filmu „**Tornado 2**“ na TV kanalu HBO 2.

Prijatelj je namami nazad na teren kako bi testirali revolucionarni novi sistem za praćenje tornada. Tamo se sretne s Tajlerom Ovensom (Pauel), šarmantnom i nepromišljenim zvijezdom društvenih mreža, koji uživa da sa svojom bučnom ekipom postavlja na mreže avanture s lova na oluje, i što je opasnije – to bolje. Kako sezona oluja postaje sve jača, zastrašujući fenomeni se oslobađaju, a Kejt, Tajler i njihovi rivalski timovi nalaze se u borbi za svoje živote, jer su direktno na putu nekoliko olujnih sistema.

Foto: HBO

Postoji tradicionalni urbani ritual: ubaci instalateru kablovske 50 dolara u džep i dobićeš sve filmske kanale besplatno. Ali, kad se Stiven Kovač preseli u novi stan, shvata da njegov instalater kablovske televizije nije poput ostalih. On ne želi Stivenovih 50 dolara; sve što želi je prijatelj i ne prihvata „ne“ kao odgovor. Pogledajmo film „**Crvena napast**“ na TV HBO.

Stiven će ubrzo shvatiti da ne postoji besplatna kablovska televizija. Njegov nepoželjni prijatelj sve više ulazi u njegov život; manipuliše Stivenovom djevojkom, poziva se u kuću Stivenovih roditelja i na kraju šalje Stivena u zatvor. Tip iz kablovske neće prezati ni od čega da bi sačuvao njihovo prijateljstvo. Stiven shvata da će morati prilično da se potrudi da bi ga okončao.

Foto: Cinemax

U sjajnom dramskom ostvarenju „**Božja stvorenja**“, u vjetrovitom ribarskom selu, majka je rastrzana između zaštite svog voljenog sina i svog osjećaja za dobro i loše. TV Cinemax

U vjetrovitom ribarskom gradiću na irskoj obali, dani fabričke radnice Ajlen uljepšaju se kada se iz vedra neba njen rasipni sin Brajan vrati kući nakon sedam dugih godina života u inostranstvu...(Foto-Cinemax)

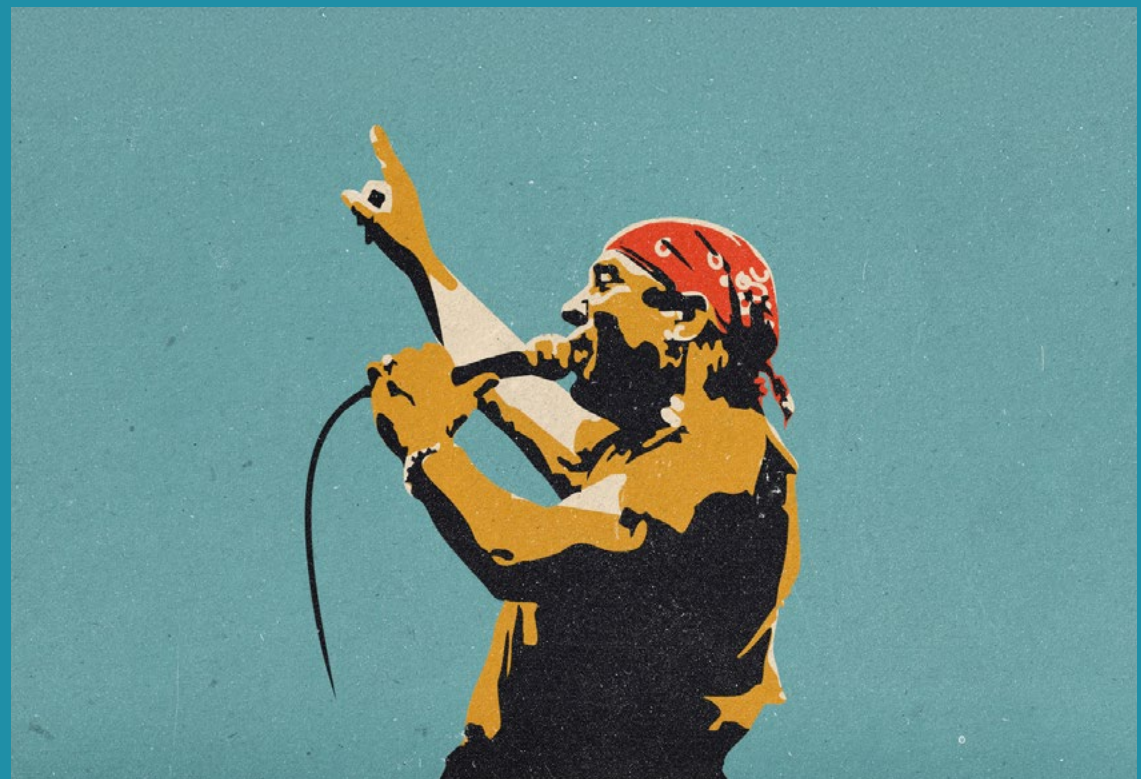

Foto: Cinemax 2

Televizijski kanal Cinemax 2, po običaju, priredi filmove sa zavidnim scenarijem i režijom. Film „**Djevojčica sa zlatnim rukama**“ svakako spada u ovu grupu.

Istočna Njemačka, u jesen 1999. Gudrun Faf samo što nije napunila 60 godina kad saznaje da je sirotište u kojem je odrasla prodato da bude pretvoreno u hotel i ona je spremna sve da uradi kako bi to spriječila. Obavezno pogledati ovu dramu! (Foto-Cinemax 2)

NEDELJA SUPERSTAR TV

Serija „Nedelja“ donosi priču o životu legendarnog pjevača Džeja Ramadanovskog, prateći ga od najranijeg djetinjstva do trenutka kada ulazi u svijet muzike. Odrastajući na Dorćolu, Džej se isticao neodoljivim šarmom i velikodušnošću.

Iako plemenitih namjera, splet nesrećnih okolnosti doveo je do toga da dio mladosti provede u popravnim domovima, što postaje polazna tačka ove priče. Radnja započinje u domu, tokom nedjelje, dana kada se porodice tradicionalno okupljaju.

Potisnuta tuga iz djetinjstva postaje glavni pokretač njegove želje da postigne nešto značajno. Ipak, Džej u tom trenutku nije imao jasnu ideju o tome kako da ostvari svoje snove, niti je znao čime želi da se bavi. Pjevanje mu je tada bilo samo usputna razonoda.

BINDŽUJ SERIJU RINGIŠPIL

IPTV VIDEOTEKA

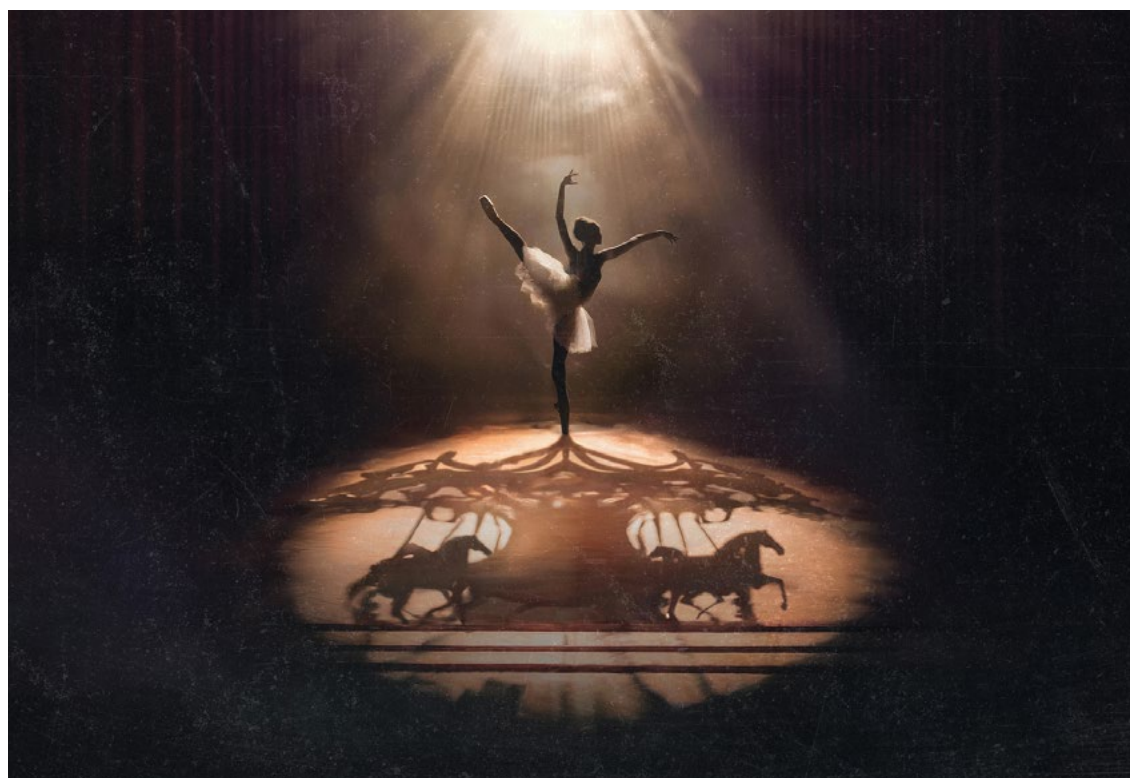

Foto: IPTV

Serija „Ringišpil“, inspirisana istoimenim romanom Jelene Bačić Alimpić, prati život mlade balerine Ane Balint, djevojke sa vojvođanskog salaša, koja, uprkos skromnom porijeklu, dostiže slavu na sceni Boljšoja. Rođena u nesrećnom braku, Ana odrasta uz majku Lenku, koja je spremna na sve žrtve kako bi ćerki omogućila da se bavi baletom. Njeno djetinjstvo obilježava prijateljstvo sa Đorđem, momkom sa salaša, čija će ljubav prema njoj trajati cijelog života, iako njihova priča nikada neće imati srećan kraj.

U Beogradu, Lenka naporno radi kako bi Ana mogla da uči balet, a teška vremena uoči Drugog svjetskog rata ne mogu slomiti Anin izuzetan talenat i volju. Uz pomoć svoje mentorke Klare, Ana odlazi u Rusiju, gdje njena karijera doseže vrhunac. Ipak, njen život komplikuje strastvena i zabranjena ljubav s novinarom Sergejem Pavlovičem. Njihova veza donosi Ani bol i unutrašnju borbu, dok će Sergej, iako je bio njena najveća ljubav, na kraju ostaviti dubok ožiljak u njenom srcu.

„Ringišpil“ nije samo priča o ljubavi i slavi, već i o izborima, sudbini i ljudima koji nas bezuslovno podržavaju. Kroz Aninu priču otkrivamo svijet baleta, bogatu istoriju Rusije i nekadašnji vojvođanski salašarski način života, koji je zauvijek nestao.

Bindžuj ovu seriju u dodatnoj IPTV videoteci!

BINDŽUJ SERIJU MOČVARA 03

IPTV VIDEOTEKA

Foto: IPTV

Nikola Krsmanović živi u nedovršenoj kući izvan Beograda, vodi povučen život i već godinu dana ne pije. Noću radi kao taksista, dok njegova bivša supruga Maja živi s njihovom ćerkom u otmenoj kući u širem centru grada, udata za uglednog čovjeka.

Nekadašnji policajac Nikola napustio je službu i sada radi kao vozač i zaštitnik elitnih prostitutki. Tokom jednog sukoba, braneći jednu od njih, ozbiljno povređuje bankara. Kada bankar kasnije bude pronađen mrtav, Nikola postaje glavni osumnjičeni.

Istraga uvlači Nikolu u komplikovanu mrežu elitne prostitucije i organizovanog kriminala. Slučaj postaje posebno težak, jer na njemu rade njegove bivše kolege. Dok pokušava da dokaže svoju nevinost, Nikola otkriva da ključ za rješavanje ove misterije leži u događajima iz njegove daleke prošlosti.

Bindžuj treću sezonu serije u dodatnoj IPTV videoteci!

GOSPODAR SVJETLA I HEROJ NOĆI –

SAVRŠENI XIAOMI 14T!

PIŠE:
DARKO BAJIĆ

Elegantni **Xiaomi 14T** pružiće vam pravi izraz stila i napredne tehnologije, a njegova moćna trostruka kamera na svakoj fotografiji pravo umjetničko djelo. Sa njim otkrijte novu dimenziju snimanja i uživajte u svakom trenutku!

Xiaomi 14T unosi inovaciju u svijetu mobilne fotografije, zahvaljujući novoj generaciji Leica optike i profesionalnim objektivima koji omogućavaju vanserijske snimke. Sa glavnom kamerom od 50 MP i Leica optičkim objektivom, ovaj model bilježi izuzetne detalje, čak i u noćnim uslovima, vješto kroteći slabo svjetlo, uz vjernu reprodukciju boja i kontrasta.

Za ljubitelje selfija tu je fantastična prednja kamera od 32 MP. Portretni stil birajte sa Leica Portrait i Master Portrait režimima, koji omogućavaju portrete nevjerovatne dubine i detalja, s autentičnom estetskom notom.

Zahvaljujući snažnom procesoru, **Xiaomi 14T** nudi izuzetne performanse i nižu potrošnju baterije. U kombinaciji sa naprednim AI funkcijama, ovaj telefon pruža besprijekorno iskustvo u svakom pogledu i prema potrebama modernog korisnika.

Napredna AI tehnologija omogućiće vam veću produktivnost, pametnije putovanje i lako kreiranje svakog sadržaja. Sa **AI Film** i **AI Image Editing** opcijama jednostavno uređujete video-sadržaj i fotografije, gotovo na profesionalnom nivou.

Xiaomi 14T pruža spektakularno vizuelno iskustvo, gdje svaki sadržaj oživljava na velikom ekranu od 6,67 inča sa ultravisokom rezolucijom i izuzetnom svjetlinom, a nevjerovatno fluidan prikaz omogućuje brzina osvježavanja od čak 144 Hz.

Xiaomi 14T ističe se brzim punjenjem baterije pomoću **67W HyperCharge** tehnologije, sa kojom se dugotrajna baterija od 5.000 mAh napuni do 100% za samo 45 minuta.

Bez obzira na to jeste li profesionalni fotograf ili entuzijasta, **Xiaomi 14T** će unaprijediti vašu maštovitost i omogućiti vam da uhvatite svijet u njegovoj najljepšoj formi. Ovaj pametni uređaj pruža savršeno sveobuhvatno iskustvo za moderne korisnike koji traže maksimalnu efikasnost, kreativnost i zabavu.

Xiaomi 14T nudi vam prefinjenu eleganciju, a istovremeno je moćan alat za svaku priliku. Potražite ga u m:tel ponudi, na rate, uz Pretplata tarife.

Za više informacija pozovite 0800 50 000 ili posjetite www.mtel.ba.

POSLOVNI
KORISNICI

**50%
POPUSTA**

**UZ
PRENOS
BROJA**

BIZ TARIFE KOJE ŠTEDE

Unaprijedite vaše poslovanje uz fantastične BIZ tarifne modele! Prenesite svoj broj u Total Group i ostvarite 50% popusta na mjesečnu pretplatu i sve pripadajuće BIZ tarifne dodatke tokom cijelog perioda trajanja ugovorne obaveze.

Po svjetski priznatim mjerenjima kvaliteta mreže, od strane kompanija NetCheck i Systemics, m:tel je zvanično najbolja mreža u BiH.

UŽIVAJTE U SVAKOM TRENUTKU PUTOVANJA UZ M:TEL TURIST PAKET

Planirate posjetu Bosni i Hercegovini ili putovanje u inostranstvo? Uz **m:tel Dopuna pripejd karticu** i atraktivne roming opcije, uživajte u odmoru i ostanite povezani bez brige! Bilo da istražujete prirodne ljepote naše zemlje, uživate u istorijskim znamenitostima ili putujete van granica, **m:tel Turist paket** savršeno je rješenje za vaše komunikacione potrebe.

Za turiste koji posjećuju Bosnu i Hercegovinu

Dolazite u BiH i potreban vam je brz i pouzdan internet? **m:tel Dopuna Start paket** nudi 100 GB mobilnog interneta za samo 35 KM, sa trajanjem od 7 dana. Idealan je za turiste, posjetioce porodice i prijatelja, kao i za sve one koji žele neometano uživati u onlajn sadržaju tokom boravka.

A tu je i dodatni bonus – ukoliko u roku od **30 dana** nakon aktivacije dopunite račun, dobijate čak **500 GB interneta**, koje možete koristiti u narednih **10 dana**. Zahvaljujući ovom specijalnom paketu, turisti iz cijelog svijeta mogu povoljno i bez ograničenja istraživati sve što Bosna i Hercegovina nudi.

Uz to, **m:tel** garantuje izuzetnu pokrivenost mreže, čak i na najudaljenijim lokacijama – savršen izbor za one koji žele uživati u prirodnim ljepotama poput planina, rijeka i jezera. Bez obzira na to da li se šetate kroz istorijske gradove poput Sarajeva, Banjaluke i Mostara ili uživate u zimskim čarolijama na planinama poput Jahorine, **m:tel** osigurava pouzdanu vezu gdje god se nalazili.

PIŠE:
RAJKA GLAMOČIKA

Turist paket možete pronaći u svim **m:tel poslovnica**ma, na benzinskim pumpama, u turističkim centrima, kao i putem interneta. Aktivacija je brza i jednostavna – dovoljno je kupiti paket, unijeti kod i odmah možete početi da koristite sve njegove prednosti!

Za one koji putuju izvan Bosne i Hercegovine

Planirate putovanje van granica? **m:tel roming tarifne opcije** omogućavaju vam da ostanete povezani, bez obzira na to gdje se nalazite – u Evropi, Kini, Turskoj, SAD-u, Egiptu, Tunisu ili drugim popularnim destinacijama.

Bez obzira na to da li ste pripejd ili postpejd korisnik, lako možete odabrati roming paket koji odgovara vašim potrebama i planu puta. Uz **m:tel**, putovanja su ugodnija, a komunikacija jednostavnija.

Kako aktivirati m:tel pakete?

Jednostavno aktivirajte dodatne internet tarifne opcije putem servisa **Moj meni** birajući ***100#** ili preuzmite aplikaciju **m:go**, dostupnu na **Google Play Store-u**, **App Store-u** i **Huawei AppGallery-ju**.

Za više informacija posjetite najbliže **m:tel prodajno mjesto**, koja se nalaze širom BiH, ili pozovite **0800 50 000**.

Bez obzira na to da li istražujete ljepote Bosne i Hercegovine ili otkrivате nove destinacije širom svijeta, uz **m:tel** uvijek ostajete onlajn!

KONFERENCIJA „DIGITAL 2024“

Kompanija m:tel i cijela Telekom Srbija grupa imaju ključnu ulogu u tehnološkom i ekonomskom napretku regiona, izjavila je generalna direktorka kompanije m:tel Jelena Trivan u razgovoru „1 na 1“ u okviru regionalne konferencije „Digital 2024“, koji je organizovan zbog njenog jedinstvenog iskustva u oblasti telekomunikacija i filmske produkcije, krajem septembra ove godine. Tokom razgovora Trivanova je posebno istakla strateški značaj širenja na regionalnom nivou, podsjetivši da je kupovina Telekoma Srpske najveća investicija Republike Srbije u inostranstvu.

Govoreći o iskustvu u izdavaštvu i filmskoj produkciji, Trivanova je naglasila da Srbija ima najozbiljniju književnu scenu i najuticajnijiu kinematografiju, što je rezultat ulaganja i države Srbije i Telekoma, te da se sa „kulturnom dominacijom“ ne smije stati niti smanjivati budžet za te namjene.

„Nijedan filmski ili televizijski festival nije zamisliv bez naše produkcije i zahvalna sam što sam odigrala veliku ulogu u tome. U regionu, naša grupa je najveća i vodeća, baš kao što je i m:tel vodeći u BiH. U trenutnim političkim i ekonomskim okolnostima, rezultati m:tel-a su i za eksperte nezamislivi. Mi smo kompanija bez evra duga prema dobavljačima, koja sve investicije finansira iz sopstvenih prihoda, bez zaduživanja. Jednom riječju, ispunila sam ono što sam prije tri godine rekla: možda nisam iz sfere telekomunikacija, ali znam da pravim pare i vodim kompaniju“, rekla je Trivanova, što je ispraćeno velikim aplauzom učesnika konferencije.

Pored uspjeha u poslovanju, Trivanova je podsjetila da je m:tel na prošlogodišnjoj konferenciji „Digital 2023“ osvojio regionalnu nagradu za najbolju društveno odgovornu kompaniju. „Od kada sam došla na čelo Telekoma Srpske, odnosno m:tel-a, uz sve vidove podrške sportu i kulturi, posebnu pažnju posvećujemo pomoći ugroženim kategorijama stanovništva. Cijelo društvo Republike Srpske, ali i BiH se oslanja upravo na privrednu snagu m:tel-a“, izjavila je Trivanova i najavila novu

kampanju podrške obrazovnim institucijama, potvrdivši da će m:tel nastaviti da ulaže u razvoj zajednice i budućih generacija.

Konferencija „Digital 2024“ okupila je vodeće stručnjake iz oblasti digitalnih tehnologija, pružajući priliku za razmjenu ideja i predstavljanje inovativnih rješenja za unapređenje digitalne infrastrukture regiona.

Konferencija „100 najvećih u BiH“ okupila najuspješnije kompanije

U organizaciji Poslovnih novina, u Sarajevu je, u septembru ove godine, održana dodjela prestižnih poslovnih priznanja „100 najvećih u BiH“ za najuspješnije firme u Bosni i Hercegovini u 2023. godini.

Svečano proglašenje, uručenje nagrada i priznanja „100 najvećih u BiH“ najuspješnijim kompanijama u našoj zemlji dodjeljuje se prema ostvarenom prihodu, izvozu, dobiti i broju zaposlenih u 2023. godini.

Kompanija sa najvećom ostvarenom dobiti među velikim

kompanijama je m:tel a.d. Banjaluka, sa ostvarenom dobiti u iznosu od preko 332 miliona KM, a ovo značajno priznanje preuzeo je Rastko Pavlović, izvršni direktor za tehniku kompanije m:tel.

Nakon rekordnih poslovnih rezultata u 2023. godini, kompanija m:tel nastavila je trend rasta i u 2024. godini. Respektabilan poslovni rezultat proizlazi iz projektovanih ulaganja, investicija u nove tehnologije, kao i u podizanje kvaliteta usluga, što je i dovelo do toga da je m:tel ostvario rekordnu dobit te tako zadržao mjesto vodećeg telekomunikacionog operatera u Bosni i Hercegovini, poručeno je iz kompanije m:tel.

Konferencija „Cyber security“

Telekomunikaciona industrija u Bosni i Hercegovini suočava se sa sve većim izazovima u oblasti sajber sigurnosti, a otpornost na moderne prijetnje i incidentne situacije postaje ključna za kontinuirano poslovanje. Na konferenciji o sajber sigurnosti, koja je održana u oktobru, u organizaciji Američke privredne komore u BiH, generalna direktorka kompanije m:tel Jelena Trivan istakla je značaj proaktivnih mjera u zaštiti kritične infrastrukture i važnost strateškog planiranja.

„Ulaganja m:tel-a u zaštitu su ogromna, gotovo 12% IT budžeta ide za mjere zaštite, a jednako toliko za edukaciju naših stručnjaka. Primjera radi, naša infrastruktura, koja uključuje oko 1.700 baznih stanica, uspješno je prošla ispit kada je došlo do velikih prekida u snabdijevanju električnom energijom u regiji, a svega 100 stanica je bilo pogođeno, i to ne u istom trenutku. To pokazuje da su naša ulaganja u zaštitu opravdana i da smo spremni za buduće izazove“, izjavila je Trivanova.

Posebno je naglasila važnost „sajber higijene“, odnosno svijesti i znanja zaposlenih unutar kompanije. „Najveći broj sajber napada počiva na socijalnom inženjeringu, ciljajući pojedince unutar organizacije. Zbog toga smo posvećeni kontinuiranoj edukaciji svih nivoa upravljanja u m:tel-u, kako bi svaki zaposlenik bio svjestan potencijalnih prijetnji. Nijedna tehnologija ne može zaštititi kompaniju od neinformisanih pojedinaca, a to je odgovornost svih nas“, dodala je Trivanova.

Govoreći o lancu snabdijevanja, ona je istakla da m:tel pažljivo bira dobavljače i partnere, stavljajući sigurnost ispred cijene: „Na naše poslovne odluke često utiču cijene, ali nikada nauštrb sigurnosti. Zbog toga unutar kompanije imamo razrađen sistem testiranja opreme i softvera koje nabavljamo, kako bismo osigurali da sve što se koristi u našim sistemima ispunjava najviše standarde sigurnosti.“

Trivanova je, takođe, naglasila jedinstvenu ulogu m:tel-a u zaštiti korisnika, posebno najmlađih, koji su često laka meta za predatore na internetu.

„m:tel je jedini operater u BiH koji, kroz posebne usluge, brine o sigurnosti naših korisnika. Naša odgovornost je ne samo da zaštitimo naše sisteme, već i da omogućimo našim korisnicima sigurnu komunikaciju“, navela je ona.

Na panelu su, pored Jelene Trivan, učestvovali i generalni direktor BH Telecom-a Amel Kovačević te generalni direktor kompanije Telemach BH Admir Drinić, koji su razmijenili iskustva i izazove s kojima se suočavaju telekomunikacione kompanije u oblasti sajber sigurnosti.

LRC Zvijezda pouzdanosti

Kompanija m:tel, vodeći telekomunikacioni operater u Bosni i Hercegovini, dobitnik je prestižne nagrade Zvijezda pouzdanosti, koju dodjeljuje bonitetna kompanija LRC. Ovo priznanje, uručeno na gala svečanosti projekta „Pouzdanost“ u Sarajevu, predstavlja potvrdu izvanrednih poslovnih rezultata kompanije m:tel i njene pouzdanosti na tržištu.

Projekat „Pouzdanost“ prepoznaje kompanije koje ne samo da ostvaruju značajne poslovne uspjehe, već i doprinose razvoju zajednice kroz društvenu odgovornost i promovisanje pozitivnih vrijednosti. Na osnovu visoke ocjene bonitetne izvrsnosti, kompanija m:tel našla se među liderima u Bosni i Hercegovini, a dodjela bonitetnog priznanja i Zvijezde pouzdanosti potvrđuje njen status pouzdanog i odgovornog partnera.

„Priznanje Zvijezda pouzdanosti za m:tel je još jedan pokazatelj naše posvećenosti kvalitetu, pouzdanosti i odgovornosti prema korisnicima i zajednici. Ovo priznanje doživljavamo kao motivaciju da i dalje budemo pokretačka snaga promjena i razvoja“, poručili su iz kompanije m:tel.

Gala večer u Sarajevu okupila je brojne predstavnike iz poslovnog, društvenog i kulturnog sektora. Događaj je obogaćen inspirativnim pričama nagrađenih kompanija i pojedinaca, uz naglasak na vrijednosti kao što su timski rad, solidarnost i ulaganje u zajednicu.

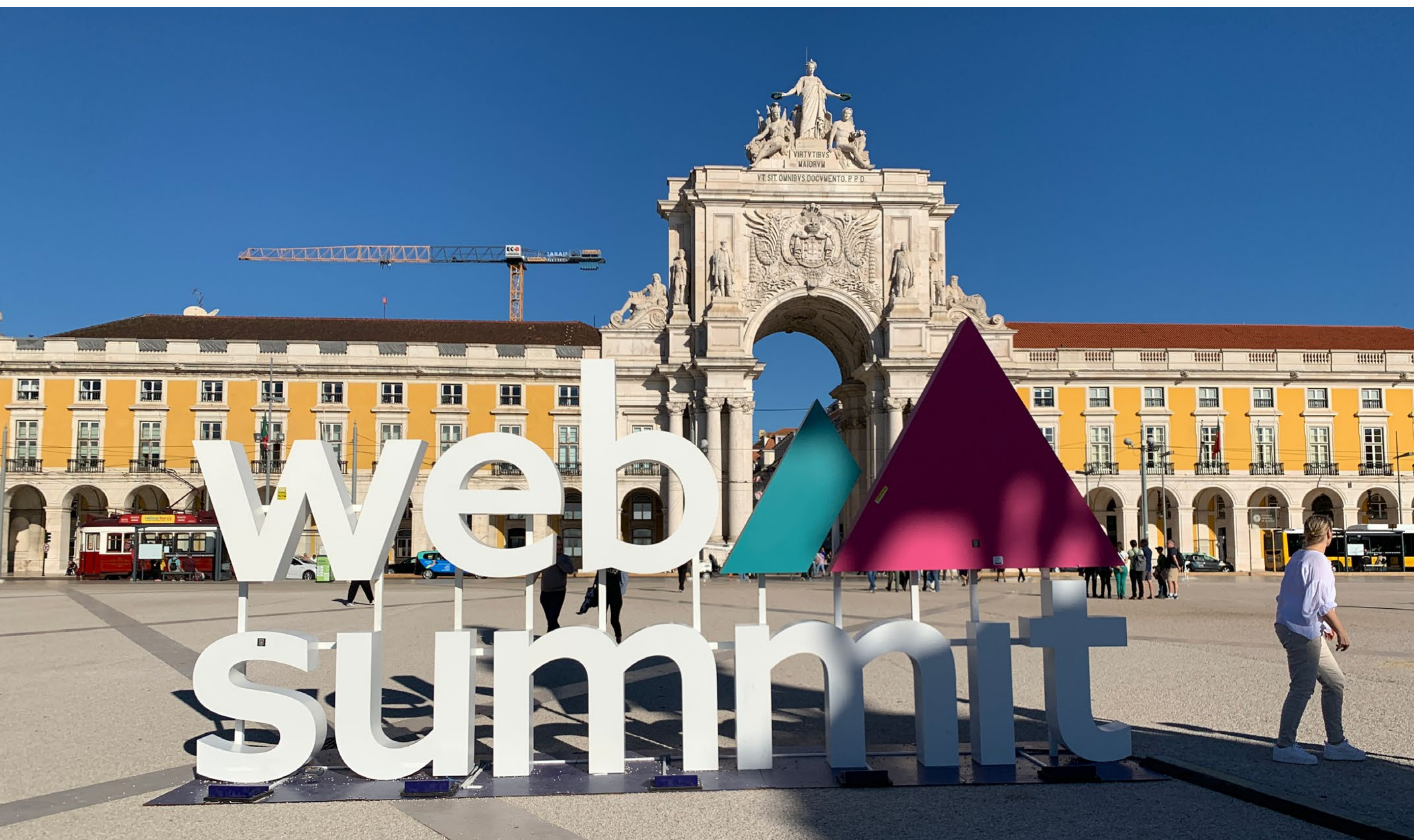
No Limit Advertising Festival 2024

Kompanija m:tel ostvarila je izuzetan uspjeh na ovogodišnjem No Limit Advertising Festivalu, održanom 21. novembra 2024. godine u Sarajevu, osvojivši pet prestižnih nagrada koje potvrđuju njeno liderstvo u oglašivačkoj industriji.

m:tel je proglašen Oglašivačem godine, dok je kampanja „Ne zatvarajmo oči! Zaštitimo djecu na internetu“ osvojila tri zlatna priznanja za najbolju kampanju u kategorijama dobrobit društva, integrisane kampanje i digital. Dodatno, Jelena Trivan, generalna direktorka kompanije, ponijela je titulu Oglašivačke ličnosti godine u BiH, čime je prepoznat njen izuzetan doprinos razvoju industrije i promociji društveno odgovornih vrijednosti.

Nagrađena kampanja, koja je nastala u saradnji s agencijom Aquarius, posebno je pohvaljena zbog svoje društvene važnosti i snažne poruke. Agencija Aquarius takođe je proglašena Agencijom godine, čime je još jednom potvrđena uspješna sinergija između kompanije m:tel i njenog kreativnog partnera.

Ove nagrade potvrđuju liderstvo m:tel-a u oblasti oglašavanja i njegovu predanost inovacijama, društveno odgovornim projektima i unapređenju komunikacije sa korisnicima. Kompanija m:tel nastavlja da pomjera granice, kreirajući kampanje koje imaju trajni društveni uticaj.

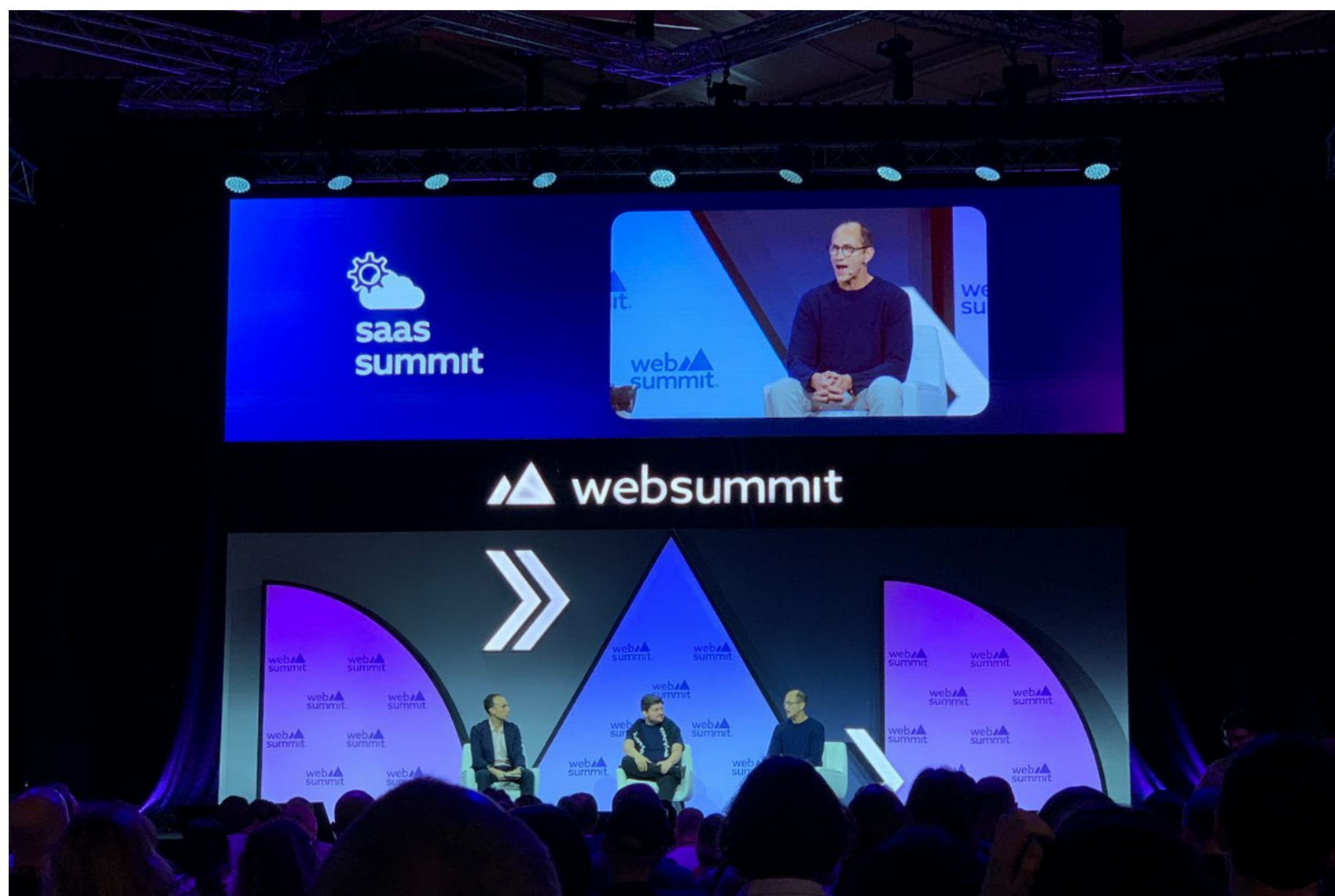

LISABON U ZNAKU TEHNOLOGIJE: M:TEL STRUČNJACI NA WEB SUMMIT-U 2024

PIŠE:
JELENA KOVAČEVIĆ

Web Summit, jedan od najznačajnijih tehnoloških događaja na svijetu, održan od 11. do 13. novembra u veličanstvenom Lisabonu, okupio je globalne lidere iz oblasti tehnologije, startapa, biznisa i medija. Više od 70.000 učesnika iz svih krajeva svijeta imali su priliku da budu dio ovog impresivnog događaja.

Kompaniju m:tel na Web Summit-u predstavljali su Lejla Hujdur, Ostoja Čenić, Ognjen Guzijan, Milorad Šipovac, Siniša Roljić i Miroslav Nikodinović. Konferencija je pružila izuzetnu priliku za umrežavanje, omogućivši učesnicima povezivanje s liderima industrije i razmjenu ideja o budućnosti tehnologije.

Naši inženjeri imali su priliku da se upoznaju sa najnovijim tehnološkim dostignućima te da učestvuju na predavanjima i diskusijama iz aktuelnih oblasti. Ovogodišnja konferencija obuhvatila je ključne teme iz oblasti vještačke inteligencije i njenih etičkih aspekata, Blockchain-a i Web3 tehnologije, preduzetništva, održive energije te ekoloških inovacija. Razmatrani su marketinški trendovi i prilike u industrijama zasnovanim na tehnologijama. Održani su i paneli o tome kako umjetnost i kultura utiču na tehnološke inovacije, na kojima su učestvovala poznata ličnosti poput Farela Vilijamsa.

Web Summit je globalno prepoznatljiv događaj koji okuplja vodeće lidere tehnološke industrije, uključujući osnivače najuspješnijih svjetskih kompanija. Osim što pruža neprocjenjive edukativne i profesionalne mogućnosti, Web Summit je i platforma na kojoj brojni startapi imaju priliku da predstavljaju svoje inovativne ideje kroz dinamične „pitch“ prezentacije potencijalnim investitorima.

Lisabon, kao domaćin konferencije, zasjaao je u punom sjaju, ističući svoje ljepote kroz jedinstven spoj istorije, kulture i modernog duha.

Inženjeri su se s Web Summit-a vratili inspirisani novim znanjima i idejama. Na ovaj način kompanija m:tel nastavlja ulagati u razvoj svojih zaposlenih, doprinoseći tako napretku tehnoloških inovacija i primjeni savremenih rješenja.

Велики СМО

јер стојимо на раменима великана!

m:tel

Дан
Телекома
Српске

PROSLAVA DANA TELEKOMA SRPSKE

PIŠE:
JELENA MAKSIMOVIĆ

Spoj tradicije, istorije i savremenih tehnologija

„Veliki smo, jer stojimo na ramenima velikana“, slogan je pod kojim je kompanija m:tel obilježila ovogodišnji Dan Telekoma Srpske, uz brojne zvanice iz političkog, poslovnog i javnog života Republike Srpske, Bosne i Hercegovine i Srbije.

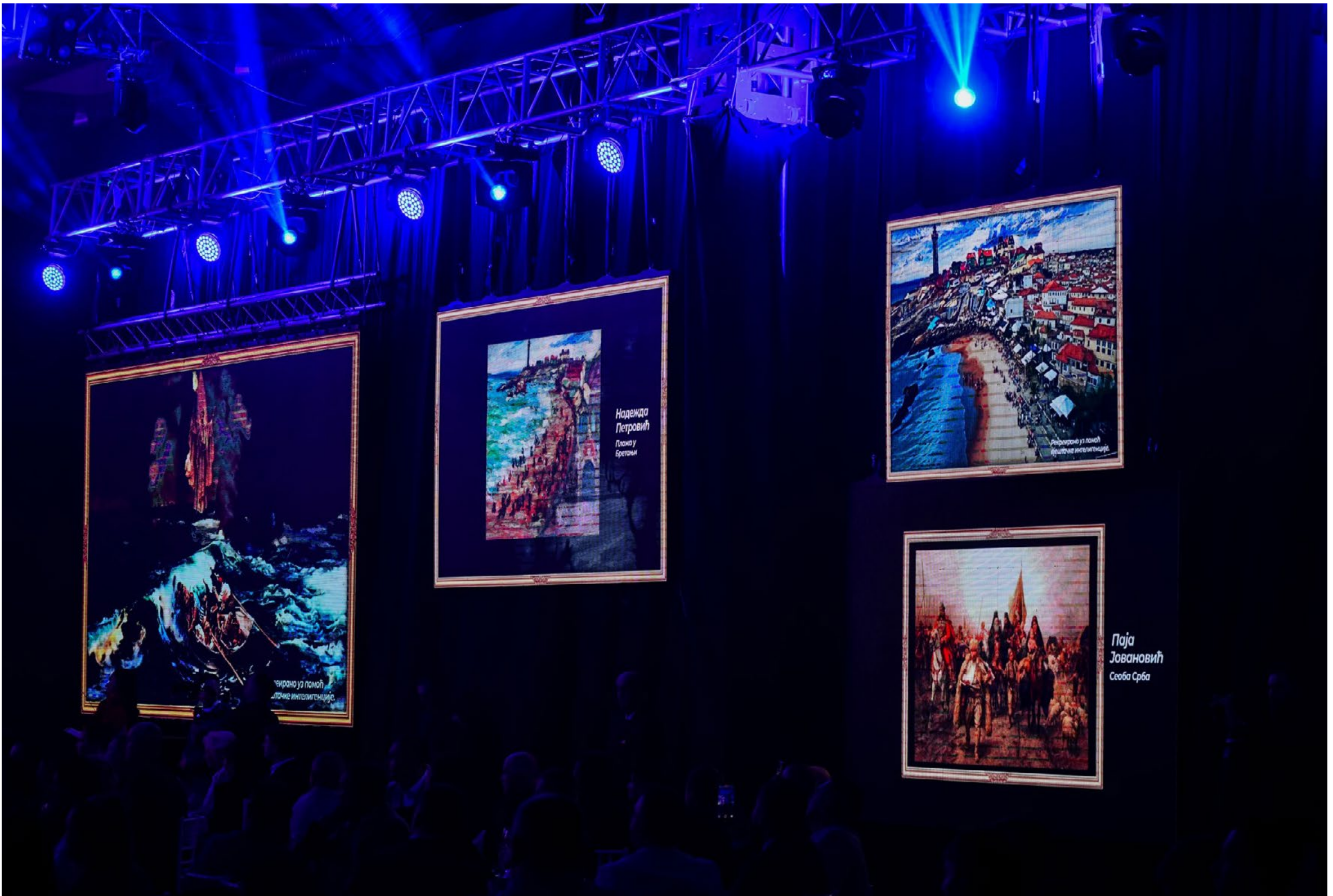
Generalna direktorka kompanije m:tel Jelena Trivan tokom obraćanja naglasila je značaj prošlosti koju nosimo, podsjećajući na velikane na čijim ramenima stojimo i danas.

„Podsjećanje na tradiciju ne treba da nas obeshrabri, nego da nas podstakne da budemo dostojni svojih predaka. Mi smo u prethodnoj godini probali da budemo heroji poslovnog života, kompanija sa najvećim profitom u BiH, lider u tehnološkim inovacijama i kompanija koja je u cijelom regionu pokazala najveću društvenu odgovornost brojnim akcijama“, izjavila je Trivanova, naglašavajući da činjenica da 3.000 porodica živi pristojnim životom, da država ima prihode kojima će podizati kulturu, prosvjetu, privredu, da je m:tel za Srbiju najuspješnija investicija, iako se to u svemiru čini malim, daje nadu da smo se „imali rašta i roditi“.

Ovaj događaj bio je inspirisan našom bogatom istorijom i sjećanjima na velikane poput Nikole Tesle, Mihajla Pupina, Milutina Milankovića, Ive Andrića, Petra Kočića i drugih, koji su svojim radom oblikovali svijet kakav danas poznajemo. Njihove riječi, njihove misli i stvaralaštvo oživjeli su na ovom događaju zahvaljujući vještačkoj inteligenciji.

Prisutni su mogli da vide i kako to izgleda kada AI udahne život slikama koje su naslikali velikani poput Milene Pavlović Barili, Nadežde Petrović, Paje Jovanovića, Save Šumanovića i Uroša Predića, ali i da se podsjetite da je prava snaga u ljudima, u snovima i osjećanjima, koji su glavni pokretač za velika djela.

Proslava Dana Telekoma Srpske nije bila samo prilika za obilježavanje postignuća kompanije, već i inspiracija za snove i nove vizije, kao i za promišljanje o budućnosti i o tome kako tehnologija može nastaviti da unapređuje naše živote pokazujući nam koliko su važne veze koje povezuju ljude i ideje, a Telekom Srpske ostaje lider u njihovom ostvarenju.

M:GO – NA KLIK DO PLAĆENOG PARKINGA

PIŠE: SANDRA STANIĆ

Sve one koji će i ove praznike i zimu provesti na putu, u gradovima širom BiH i Srbije, podsjećamo na sjajnu mogućnost plaćanja parkinga putem m:go aplikacije!

Aplikacija kompanije m:tel – m:go nudi najbrži pristup kako vašim informacijama o minutima, internetu i SMS-ovima koji su vam na raspolaganju te njihovom utrošku tako i mogućnost plaćanja računa, dopune pripejd broja, poklon neta i mnogih drugih funkcionalnosti. Na istom mjestu ćete najbrže i najjednostavnije naći i roving opcije za putovanja, kao i opciju za plaćanje parkinga u zemlji i inostranstvu – u velikom broju gradova Srbije.

m:go aplikaciju, ako do sada niste, možete preuzeti putem [Google Play Store-a](#), [App Store-a](#) ili [Huawei AppGallery-ja](#) na svim pametnim telefonima.

Birajte lakši i brži put do uživanja u odmoru! Jednostavno je:

Na m:go aplikaciji birajte opciju Plati parking, izaberite državu, grad i zonu, kliknite na opciju Plati i to je sve. Svakako, vaša aplikacija pamti broj registarske oznake vašeg automobila, što svakako i dodatno skraćuje postupak. Srećan put i praznici koji nam predstoje!

Za više informacija pozovite 0800 50 000.

Aktuelnosti iz Supernove

PIŠE:

DANIJELA MARINKOVIĆ ORLIĆ

Super ljudske priče – projekat godine

Veliki društveno odgovorni projekat Supernove pod nazivom „Super ljudske priče“ završio se objavom posljednje, trinaeste priče o Ljilji Slišković iz Žepča, heroini koja ruši sve stereotipe.

Veoma smo ponosni na ovaj projekat, rezultate i, naravno, ljude koje smo tokom ove godine predstavili javnosti.

Supernova tim je posjetio i upoznao sve autore priča i njihove aktere te objavio svih 13 zaista inspirativnih priča. Priče su prenosili i brojni mediji, a veliku posjećenost doživjele su i na Supernova sajtu i na našim nalogima na društvenim mrežama.

Svakog mjeseca dijelili smo priče koje su isticale humanost i zajedništvo, a reakcije publike bile su izuzetno pozitivne.

Društvene mreže, mediji i sami učesnici ostavljali su mnogo komentara podrške, što nam je bio dokaz da smo na pravom putu.

Ljudi su često isticali da im je ovaj projekat uljepšao dan i podsjetio ih na važnost empatije i solidarnosti u društvu.

Pokloni kojima su nagrađeni za svoje dobro djelo su ih obradovali, ali, naravno, ono što je najviše pravilo utisak jesu odziv i promocija koja se desi u javnosti.

Ove priče uspjele su da pokrenu zajednicu i probude one najljepše ljudske vrijednosti, a to je zapravo i bio osnovni cilj ovog projekta.

Na kraju vam ostavljamo [ovdje](#) i link do priče i najavljujemo još dobrih projekata Supernove u narednoj godini.

Održan Supernova Hackathon u Istočnom Sarajevu

Supernova je još jednom pokazala posvećenost mladim ljudima, njihovim talentima i profesionalnom razvoju.

Početkom novembra organizovali smo i održali treći Supernova Hackathon. Ovog puta takmičenje u programiranju organizovano je u Istočnom Sarajevu, u saradnji sa Elektrotehničkim fakultetom Univerziteta u Istočnom Sarajevu.

Događaj je okupio studente i pružio im priliku da pokažu svoju kreativnost, inovativnost i tehnička znanja kroz praktičan i vrlo interesantan zadatak – kako pomoći poljoprivrednicima da povećaju efikasnost i održivost svojih gazdinstava.

Takmičenje je bilo otvoreno za sve studente Univerziteta u Istočnom Sarajevu, do 30 godina starosti, a timovi su imali 24 sata da u inspirativnom okruženju osmisle i predstave rješenja na zadatu temu.

Učesnici su imali podršku mentora iz Supernove, profesora sa fakulteta, kao i stručnjaka iz različitih oblasti, uključujući programiranje i softverski razvoj.

Na kraju, stručni žiri je odabrao najbolja rješenja, a najuspješnije timove je nagradio. Pobjedu je odnio tim

***u svemu
super!**

„Nevidljivi bagovi“, a članovi su predstavili sistem za pametnu plasteničku proizvodnju „Agro smart“.

„Razvili smo IoT uređaj koji omogućava unapređenje plasteničke proizvodnje, s ciljem da pomogne lokalnim poljoprivrednicima prilikom rada u plastenicima“, izjavio je Bogdan Borovčanin, student drugog ciklusa na ETF-u u Istočnom Sarajevu i član tima „Nevidljivi bagovi“. Više o rješenjima i kompletnom događaju pročitajte na supernovabih.ba.

Dnevnik prijateljstva

PIŠE:
SANDRA STANIĆ

OSMI CIKLUS APP TAKMIČENJA

Osmu godinu zaredom, kompanija m:tel objavila je konkurs za sve srednjoškolce koji žele da se takmiče u izradi aplikacija za mobilne uređaje.

Pod već dobro poznatim motom „Lansiraj svoju ideju“, i ove godine otvoren je konkurs u kojem mogu da učestvuju srednjoškolci iz cijele BiH. Budući da je kompanija m:tel dio Telekom Srbija grupe, ovo takmičenje realizuje se u isto vrijeme i u Srbiji i Crnoj Gori. U ovom ciklusu, nakon državnog kruga takmičenja, Regionalni App izazov vodi najbolje timove u Podgoricu, nakon čega će biti poznati i pobjednici cjelokupnog takmičenja, koji će imati priliku da otputuju u neku od evropskih zemalja kako bi učestvovali u konferenciji iz sfere njihovog interesovanja.

Prvi ciklus trajao je do 27. novembra, u okviru kojeg su srednjoškolci trebali da razviju svoje ideje i apliciraju na konkurs s navedenim idejama. Broj pristiglih ideja ove godine je rekordan, kao i broj škola čiji su se učenici odazvali na poziv za ovo takmičenje.

Od početka konkursa, koji je objavljen 10. oktobra 2024. godine, kompanija m:tel posjetila je nekoliko srednjih škola, ali i organizovala stručno predavanje na temu „Savremeni trendovi i smjernice u razvoju mobilnih aplikacija“, koje je održao dipl. inž. elektrotehnike Jovica Kesić, CTO u kompaniji Antecna.

U daljem nastavku takmičenja, do 29. januara 2025. godine, očekuju se gotove aplikacije koje će ući u takmičenje za najboljih pet koje idu na Regionalno takmičenje u Crnu Goru. Najbolje timove i njihove mentore i ove godine očekuju vrijedne nagrade, kako na državnom nivou tako i na regionalnom takmičenju.

Sve informacije o ovom takmičenju nalaze se na zvaničnom sajtu takmičenja na adresi apptakmicenje.mtel.ba.

M:TEL VELIKOM DONACIJOM OBRADOVAO KORISNIKE I ZAPOSLENE U DOMU PENZIONERA

Kompanija m:tel u okviru svojih humanitarnih i društveno odgovornih aktivnosti, početkom decembra svečano je predala donaciju Domu penzionera u Banjaluci. Ova donacija obuhvatila je kompletnu obnovu objekta, uključujući sanaciju vlage, krećenje prostorija, postavljanje klima-uređaja u sve sobe, kao i nabavku profesionalne mašine za pranje veša. Sredstva za obnovu u potpunosti je obezbijedila kompanija m:tel, koja je prepoznala potrebu za pomoć ovoj ustanovi.

Ovo je prvi put da jedna velika kompanija sama inicira podršku javnoj ustanovi, s obzirom na to da Dom penzionera nije tražio nikakvu pomoć. Činjenica da korisnici Doma, među kojima su najstariji sugrađani, tokom ljetnih vrućina nisu imali klima-uređaje, podstakla je kompaniju m:tel da odmah pokrene akciju renoviranja.

„Ova akcija je samo jedna u nizu humanitarnih inicijativa koje m:tel realizuje u Republici Srpskoj i BiH. Želimo da pokažemo da više ne čekamo da nam građani kojima je potrebna pomoć sami dođu, već izlazimo na teren i prepoznavamo gdje su najveće potrebe. Posebno je važno da pružimo adekvatne uslove osobama treće životne dobi, koje zaslužuju našu pažnju, ljubav i dostojanstvene uslove za život“, izjavila je generalna direktorka kompanije m:tel Jelena Trivan naglašavajući

da je kompanija m:tel otvorena i za dodatnu pomoć i ulaganje u domove penzionera i smještaj starijih osoba, jer njima dugujemo ono što danas imamo.

Direktorka Doma penzionera Bosiljka Bošnjak izrazila je zahvalnost kompaniji m:tel: „Ova donacija značajno je unaprijedila kvalitet života naših korisnika. Drago nam je što nas je m:tel prepoznao kao ustanovu vrijednu ulaganja, a nadamo se da će i druge kompanije slijediti njihov primjer.“

Korisnici Doma penzionera su, uz pjesmu i zagrljaje, dočekali predstavnike m:tel-a i zahvalili im na ulaganju u njihov bolji životni prostor. Ova donacija m:tel-a pokazala je još jednom kako se konkretnim djelima mogu stvoriti bolji uslovi za život, inspirišući i druge da to čine.

LOPARE DOBILE NOVI VRTIĆ „SRBIJA“ ZAHVALJUJUĆI DONACIJI KOMPANIJE M:TEL

Mjesna zajednica Priboj, u opštini Lopare, dobila je novi dnevni boravak za djecu predškolskog uzrasta, a ime ovoj ustanovi dala je generalna direktorka kompanije m:tel Jelena Trivan.

Predstavnici m:tel-a, predvođeni generalnom direktorkom Jelenom Trivan, posjetili su Lopare povodom realizacije velike donacije ove kompanije. Nakon prošlogodišnje podrške u izgradnji dječijeg igrališta, m:tel je ovoga puta donirao sredstva za kompletno izvođenje projekta adaptacije prostorija u okviru Osnovne škole „Veljko Čubrilović“, jedne od najstarijih školskih ustanova u ovom dijelu BiH, za

potrebe dnevnog boravka djece predškolskog uzrasta, kapaciteta do 50 mjesta.

Rezultati ankete sprovedene među stanovnicima mjesne zajednice Priboj ukazali su na potrebu za dodatnim kapacitetima za predškolsku djecu. Kao odgovor na ovaj izazov, škola je ustupila svoje prostorije, a kompanija m:tel obezbijedila sredstva u iznosu od 65.000 KM za njihovu adaptaciju i opremanje.

Ovo je konkretan dokaz da kompanija m:tel pomaže svima, ulažući u manja mjesta jednako kao što to čini u projekte u većim gradovima, poručila je generalna direktorka kompanije m:tel Jelena Trivan tokom posjete novouređenom vrtiću. „Kada god budete poželjeli nove igračke, novi televizor, nove kompjutere – treba da znate da se ja zovem Jelena, da se m:tel zove vaša druga kuća i da nam se uvijek možete javiti. Mi ćemo biti tu. A ima jedna veća kuća, to je kuća svih nas, ona se zove Srbija i drago mi je što vi živite od danas u njoj.“

Zahvalnost kompaniji m:tel za ovu vrijednu donaciju iskazali su i načelnik opštine Lopare Rado Savić, kao i direktorka Dnevnog boravka za djecu predškolskog uzrasta Daniela Cvijanović. Otvaranje vrtića „Srbija“ još je jedan dokaz posvećenosti m:tel-a ulaganju u zajednice širom Republike Srpske i BiH, sa ciljem stvaranja boljih uslova za buduće generacije.

„Prijatelj znanja“ je slogan pod kojim kompanija m:teldaruje, podržava i pomaže obrazovnim ustanovama širom BiH

m:tel je u ovoj godini pokrenuo i projekat „Prijatelj znanja“ kako bi sve akcije koje se tiču obrazovnih ustanova i obrazovanja uopšte, a kojih je veliki broj, bile objedinjene pod jednim imenom. Velikom donacijom video-nadzora za dvije srednje škole u Banjaluci te televizora, knjiga i namještaja za još pet škola širom Republike Srpske, akcija „Prijatelj znanja“ postaje prepoznatljiv slogan za prijateljstvo koje m:tel oduvijek njeguje sa obrazovnim ustanovama.

Ekonomska škola i Politehnička škola u Banjaluci, od novembra 2024. godine, imaju moderan sistem video-nadzora, za čiju kupovinu i montažu je zaslužan upravo m:tel. Zato je ove škole obišla i generalna direktorka kompanije Jelena Trivan, kako bi i zvanično predala u rad ovaj sistem koji će služiti za potrebe još veće bezbjednosti svih učenika i nastavnog kadra.

m:tel-ova donacija Ekonomskoj i Politehničkoj školi u Banjaluci podrazumijeva instalaciju 30 novih nadzornih kamera, snimača i ostale opreme potrebne za rad video-nadzora, kao i nadogradnju postojećeg sistema. Video-nadzor pokriva dijelove ulica koji se nalaze uz škole, kao i školsko dvorište, gdje je bezbjednost 1.500 učenika ovih škola najugroženija.

Posjetom u još pet škola i donacijom potrebnih školskih sredstava za rad, m:tel je kraj 2024. godine obilježio akcijom „Prijatelj znanja“, odnosno podrškom znanju i obrazovanju.

Srednjoškolski centar „Petar Petrović Njegoš“ u Čajniču, iako u nerazvijenoj opštini, postiže sjajne rezultate kada su u pitanju učenici i znanje koje im njihovi profesori prenose. Kompanija m:tel je ovu školu posjetila upravo kako bi im uručila donaciju – dva smart televizora, koja će im omogućiti primjenu savremenog vida nastave.

Osnovnoj školi „Ivan Goran Kovačić“ iz Banjaluke m:tel je darovao nove knjige za potrebe školske biblioteke, odnosno nastavnog plana i programa koji podrazumijeva i čitanje naslova planiranih za lektiru. Riječ je o 418 knjiga i 26 naslova.

Ova škola broji 560 đaka i jedna je od većih u gradu Banjaluka. Iako odrastaju u digitalnom dobu i imaju pristup internetu, učenici su se veoma obradovali pristiglim štampanim knjigama, u šta su se imali priliku uvjeriti i predstavnici kompanije m:tel prilikom posjete ovoj školi kako bi darovali knjige koje su im nedostajale.

Osnovnoj školi „Sveti Sava“ iz Zvornika donirane su knjige za školsku biblioteku. „Donaciju koju smo dobili od m:tel-a zapravo ne treba nazvati donacijom, nego investicijom, jer svaka knjiga koja se kupi i koju djeca koriste je u suštini investicija u budućnost naše djece i našeg društva u cjelini“, riječi su kojima je zamjenik direktora ove škole Miodrag Mihajlović objasnio šta ova donacija kompanije m:tel znači za školu, učenike i budućnost.

Predstavnici kompanije m:tel su i tokom ove posjete bili ponosni što imaju priliku da budu dio divne priče koja se tiče naših najmlađih, znanja, obrazovanja i pravih vrijednosti.

Osnovna škola u Osmacima, kod Zvornika, koja nosi ime poznatog pjesnika Alekse Šantića, još jedna je u nizu koju je kompanija m:tel posjetila u okviru projekta „Priatelj znanja“. Ovoj školi m:tel je donirao police za knjige u školskoj biblioteci te su tim povodom predstavnici kompanije m:tel i obišli ovu obrazovnu ustanovu.

Iako se nalazi u malom mjestu, ova škola veličinom i kvalitetom izvođenja nastave nimalo ne zaostaje za velikim gradskim školama, pa je pomoć i ovoga puta otišla u prave ruke, osnovcima koji svoje vrijeme provode čitajući literaturu upravo iz ove školske biblioteke.

U mjestu Karakaj nalazi se područna škola **Osnovne škole „Desanka Maksimović“ Čelopek**. Predstavnici kompanije m:tel obišli su i ovu školu te tom prilikom uručili donaciju – televizor, kojom će se unaprijediti i modernizovati nastavni proces za učenike ove obrazovne ustanove.

Ova škola, koja se nalazi na samoj granici sa Republikom Srbijom u mjestu Karakaj, još jedno je mjesto u nizu lijepih susreta povodom donacije u okviru projekta „Priatelj znanja“, koju kompanija m:tel realizuje u ovoj godini.

DONACIJE ZA OSNOVNE ŠKOLE U BANJALUCI I DRAGOČAJU

Jedna od aktivnosti koju m:tel redovno sprovodi jeste i donacija kancelarijskog namještaja koji umnogome olakšava rad školskim ustanovama širom BiH.

Ovoga puta, predstavnici kompanije m:tel posjetili su dvije osnovne škole kako bi im uručili kancelarijski namještaj za koji su ove škole iskazale potrebu. Riječ je o osnovnim školama „Miloš Crnjanski“ u Banjaluci i „Desanka Maksimović“ u Dragočaju. Pomoć koju pruža

zajednici, m:tel vidi kao svoju obavezu i kontinuiranu aktivnost, a na način da pomaže kako velikim donacijama i projektima tako i prijateljstvima i podrškom, koji se odnose na svakodnevne potrebe zajednice.

M:TEL PRIJATELJ PRIRODE

Kompanija m:tel u zajednici u kojoj posluje ima status visoko društveno odgovorne firme. Jedan od ključnih ciljeva u korporativnoj viziji m:tel-a predstavlja razvijanje svijesti o potrebi da se svi uključimo u kreiranje bolje budućnosti. Upravo zato, kada realizuje društveno odgovorne projekte i akcije, m:tel nastoji da dalje proširi poruku i pošalje svojevrсни podsjetnik i svim drugima o ovoj važnoj potrebi.

Pored donacija, društveno odgovornih aktivnosti koje sprovodi kompanija, zaposleni u m:tel-u i sami osjećaju potrebu da i kao pojedinci budu odgovorni. S tim u vezi pokrenut je projekat koji se tiče zaštite životne sredine pod nazivom „Prijatelj prirode“. On bi trebalo da objedini sve postojeće aktivnosti na temu ekologije i očuvanja okoline koje se realizuju u kompaniji.

Ušteda papira, recikliranje, upravljanje i zbrinjavanje otpadne električne i elektronske opreme te ambalažnog otpada, redovne su aktivnosti koje se sprovode u m:tel-u godinama unazad. Pored toga, zaposleni u kompaniji prikupljaju plastiku koja se može reciklirati, a sredstva od reciklaže namijenjena su humanitarnim udruženjima. Na taj način se vodi računa o okolini, promoviše se humanost, kao i zajedništvo među zaposlenima.

Poruka kompanije m:tel jeste da zapravo danas imamo priliku promijeniti svoje sutra, odnosno da svoju

budućnost kreiramo sami. „Od nas danas zavisi sutra naše djece. I mali koraci su dovoljni da nas nekuda odvedu, zato želimo da podsjetimo cijelu zajednicu na potrebu očuvanja naše životne sredine“, naglasili su iz kompanije m:tel.

GALA DONATORSKO VEČE AMCHAM-A

Američka trgovačka komora u BiH, 5. decembra 2024. godine, u Sarajevu je upriličila svečano gala veče, kojim je obilježila uspješan završetak društveno odgovorne aktivnosti usmjerene na podršku osam izuzetnih udruženja koja pružaju neophodnu pomoć djeci i ranjivim kategorijama širom Bosne i Hercegovine.

Kompanija m:tel predstavlja važnog partnera ove organizacije u zajedničkim naporima za unapređenje poslovnog okruženja, a ovaj događaj, koji je upriličen u hotelu „Holiday“, bio je prilika da se cijelom članstvu, kao i široj javnosti, predstavi rad humanitarnih udruženja, zahvali svima koji su pružili svoju podršku i unaprijedili njihov rad te ohrabre članovi ovih udruženja da u svojoj borbi nisu sami.

Osam izabranih udruženja koja je, između ostalog, kompanija m:tel pomogla donacijom u iznosu od 10.000 KM jesu: „Srce za djecu oboljelu od raka“ Sarajevo, „SOS dječija sela BiH“ Sarajevo i Gračanica, „Udruženje PIPOL“ Tuzla, „ISKRA“ Banjaluka, Udruga roditelja i djece sa posebnim potrebama „Vedri osmijeh“ Mostar, Centar za djecu i omladinu sa posebnim potrebama „Los Rosales“ Mostar i „Prijateljska kuća“ Doboj.

Kompanija m:tel ponosi se dugogodišnjom saradnjom s Američkom privrednom komorom u BiH, kroz koju su realizovane brojne društveno odgovorne aktivnosti.

ZAHVALNICA ZA PODRŠKU BEZBJEDNOSTI SAOBRAĆAJA

Međunarodna konferencija „Bezbednost saobraćaja u lokalnoj zajednici“, krajem oktobra, 13. put održana je u Banjaluci, a u organizaciji Ministarstva saobraćaja i veza i Agencije za bezbednost saobraćaja Republike Srpske.

Kako je saradnja sa Ministarstvom saobraćaja i veza, odnosno Agencijom za bezbednost saobraćaja Republike Srpske i kompanije m:tel već tradicionalna, i ove godine na konferenciji je ovoj kompaniji dodijeljena zahvalnica. U ime m:tel-a Zahvalnicu za pruženu podršku u realizaciji preventivnih aktivnosti u oblasti bezbednosti saobraćaja primio je Stefan Ličina, šef Službe za odnose s javnošću.

Već deceniju unazad, m:tel u okviru svog društveno odgovornog poslovanja, realizuje i kampanju za podizanje svijesti vozača o opasnostima korištenja mobilnog telefona tokom vožnje, podsjećajući na činjenicu da nijedan poziv niti poruka nisu važniji od života.

Konferenciji su i ove godine prisustvovali brojni stručnjaci bezbednosti saobraćaja iz Evropske unije, regiona i Republike Srpske, kao i predstavnici republičkih institucija i organizacija.

„SIGURNO SURFOVANJE: BEZBEDNA I ODGOVORNA UPOTREBA INTERNETA KOD DECE I MLADIH“

Generalna direktorka kompanije m:tel Jelena Trivan učestvovala je na konferenciji „Sigurno surfovanje: Bezbedna i odgovorna upotreba interneta kod dece i mladih“, gdje je govorila o ulozi m:tel-a kao telekom operatera u zaštiti djece i mladih od rizika u digitalnom svijetu.

U svom izlaganju Trivanova je naglasila da svi moramo biti svjesni svoje odgovornosti u digitalnom društvu i podsjetila na ciljeve i planirane aktivnosti društveno odgovorne kampanje „Ne zatvarajmo oči! Zaštitimo djecu na internetu“, koju m:tel realizuje u partnerstvu sa UNICEF-om BiH i Plavim telefonom, a koja je u kratkom vremenu podstakla javnost cijele regije da razmišlja o temi koja se tiče svih nas.

„Dok telekom operateri jure profit, mediji klikove, a influencersi lajkove – djeca provode do osam sati dnevno na internetu i to uglavnom izložena opasnim sadržajima. Prema relevantnim istraživanjima, svako treće dijete preživjelo je neki vid nasilja na internetu, a samo jedna trećina zatraži pomoć i to uglavnom od vršnjaka. I naša kampanja i softveri za filtriranje sadržaja koje smo obezbijedili školama neće imati rezultat ako ne radimo na edukaciji i odgovornosti, jer smo svjesni da se razvoj novih tehnologija ne može zaustaviti“, izjavila je Trivanova i naglasila da bi u skorijem vremenu internet i društvene mreže mogli postati ozbiljan oblik zavisnosti, koji već sada pokazuje svoje lice kod tzv. pseudoautizma te slabog govora djece koja mnogo vremena provode pred ekranom.

U diskusiji su, osim Trivanove, učestvovali i ministar informisanja i telekomunikacija Republike Srbije Dejan Ristić, glavni i odgovorni urednik dnevnog lista „Alo“ Vasilije Papović, kao i pomoćnik glavnog i odgovornog urednika „Novosti“ za digitalna izdanja Andrijana Nešić.

„DANI MEDIJSKE I INFORMACIJSKE PISMENOSTI: DIGITALNO SNAŽNI“

U okviru kampanje „Dani medijske i informacijske pismenosti: digitalno snažni“, Regulatorna agencija za komunikacije BiH, 4. i 5. novembra, u Europe House-u u Sarajevu, organizovala je Sajam medijske i informacijske pismenosti. Ovaj sajam realizovan je u saradnji sa organizacijama i institucijama okupljenim u Mrežu za medijsku i informacijsku pismenost, čija je članica i kompanija m:tel.

Zajedno sa partnerima iz Nove generacije, odnosno Plavog telefona, kompanija m:tel je na ovom sajmu predstavila ovogodišnju kampanju o bezbjednosti djece i mladih u onlajn svijetu pod nazivom „Ne zatvarajmo oči! Zaštitimo djecu na internetu“. Ujedno, ovo je bila i prilika da se govori o potrebi za što jasnijim porukama koje treba slati javnosti kada je riječ o zaštiti djece i mladih u onlajn okruženju, kao i potrebi da se u ovaj posao uključe sve relevantne institucije, organizacije i kompanije.

U okviru sajma održava se i 13 radionica i predavanja na različite teme iz oblasti medijske i informacijske pismenosti. Poruka mladima sa ovog sajma jeste da, ako imaju bilo kakve nedoumice o prekomjernom korištenju tehnologije, ovisnosti o igricama, nasilju na internetu

ili drugim pitanjima, ne propuste priliku da razgovaraju sa stručnjacima iz linije za pomoć Plavi telefon, koji funkcioniše uz podršku kompanije m:tel i UNICEF-a u BiH.

„CAMPUP 2024“

U organizaciji Naučno-tehnološkog parka Republike Srpske, na Prirodno-matematičkom fakultetu u Banjaluci završen je petodnevni inovativni startup kamp „CampUp 2024“.

Riječ je o dinamičnom, višednevnom programu za mlade preduzetnike, studente i srednjoškolce starosti od 18 do 35 godina. Ovaj kamp pružio je jedinstvenu priliku za razvoj poslovnih ideja kroz praktične radionice, timski rad i mentorstvo.

Više od 50 učesnika, podijeljenih u 13 timova, imalo je priliku da kreira inovativne ideje, identifikuje probleme i upozna se sa ključnim koracima u razvoju jednog startapa. Radionice su vodili iskusni, eminentni stručnjaci iz okruženja sa višegodišnjim iskustvom u sprovođenju sličnih programa u saradnji sa domaćim ekspertima.

Na kraju programa, učesnici su predstavili svoj startap i naučene vještine koje su ključne za uspješno izlaganje i promociju njihovih inovativnih ideja.

Tročlanim žirijem predsjedavala je Ana Ponjević, direktorka Sektora za marketing i odnose sa javnošću kompanije m:tel, koji je odlučio da je pobjednik u predstavljanju inovativnih ideja tim „Dijaspora servis“, za platformu za povezivanje dijaspori i preduzetnika. Kompanija m:tel podržala je organizaciju ovog događaja.

„ZAPLET“

I ove godine, tradicionalni Međunarodni festival glumca „Zaplet“ održan je uz svesrdnu podršku prijatelja – kompanije m:tel.

Pod sloganom „Punom parom!“, u oktobru, u Gradskom pozorištu „Jazavac“ publika je imala priliku da prisustvuje festivalu koji je donio novih šest takmičarskih predstava. Najboljom predstavom proglašena je „Kako sam naučila da vozim“, Hartefakt pozorišta u Beogradu, a nagradu je u ime kompanije m:tel, prijatelja ovog festivala, režiserki ove predstave Tari Manić uručila Sanda Majstorović Tubić.

Nagrade za najbolju glumicu i glumca dobili su Marta Bogosavljević za ulogu Malecke, te Svetozar Cvetković za ulogu Teče u navedenoj predstavi. I ove godine, posjetioci „Zapleta“ imali su priliku da prisustvuju razgovorima sa glumcima, i to sa Svetozarom Cvetkovićem, Nebojšom Ilićem i Draganom Mićanovićem, a tokom festivala upriličena je i izložba fotografija Aleksandra Čavića.

„DJECA PJEVAJU SEMBERIJI“

U Bijeljini je održan 15. jubilarni dječiji festival „Djeca pjevaju Semberiji“, gdje su djeca imala priliku da pokažu svoj talenat, znanje i umijeće na velikoj sceni Centra za kulturu „Semberija“ u Bijeljini.

Milica Sarić i Stefan Smiljanić osvojili su prve nagrade na ovoj manifestaciji. Sarićeva je osvojila prvo mjesto u kategoriji starijeg uzrasta osnovnih škola, gdje je nastupilo 13 takmičara, a Smiljanić u mlađem uzrastu, gdje je bio najbolji među devet izvođača. Posebne nagrade za interpretaciju otišle su u ruke Jovane Todorović i Nine Petrović.

Ovaj festival tradicionalno okuplja talentovanu djecu iz Semberije i susjednih regija, a već tokom oktobarskih audicija izazvao je veliko interesovanje cjelokupne javnosti. Dječica mlađeg i starijeg uzrasta izvela su više od 20 muzičkih numera i tako dočarala najljepšu, dječiju čaroliju. Kompanija m:tel podržala je organizaciju ovog događaja i pomogla da talenat, rad i trud najmlađih ne oстане nezapažen.

Festival je organizovan pod pokroviteljstvom Grada Bijeljina, u prepunoj sali Centra za kulturu „Semberija“.

PRETPLATA

Novi Citroën C3

**Samsung
Smart TV 50"**

**Samsung
Galaxy Watch7**

**Samsung
Galaxy A55 5G**

Uz Samsung novi - auto osvoji!

Kupovinom bilo kojeg Samsung telefona učestvuješ u nagradnoj igri u kojoj možeš osvojiti najnoviji model Citroën C3 ili druge vrijedne nagrade.

imate prijatelje!

Pravo učešća u nagradnoj igri imaju svi postojeći i novi korisnici usluga mobilne mreže m:tel-a, fizička lica sa prebivalištem na teritoriji Republike Srpske, koji zaključe pretplatnički ugovor uz kupovinu bilo kojeg Samsung telefona iz ponude m:tel-a za postpaid korisnike. Nagradna igra traje u periodu od 15.11.2024. do 15.01.2025. godine. Izvlačenje nagrada biće održano 16.01.2025. godine.

www.mtel.ba

korisnički servis 0800 50 000

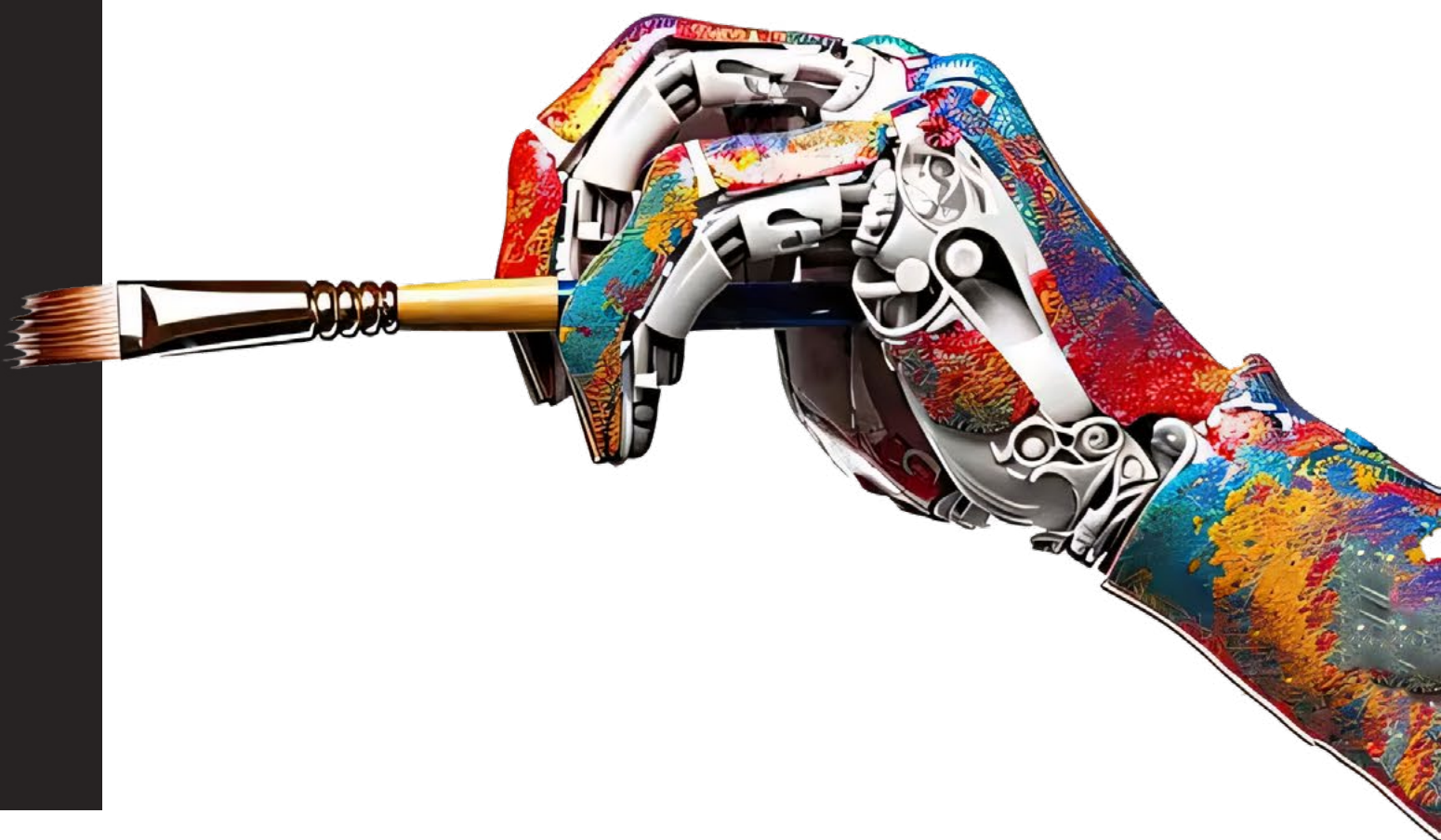
A person with long brown hair and a beard is seen from the side, wearing a VR headset. They are holding a paintbrush and painting a reproduction of the Mona Lisa on a canvas. The scene is dimly lit, with a warm, golden light source visible in the background, creating a moody atmosphere. The text is overlaid on the lower half of the image.

GRANICE NE POSTOJE U UMJETNOSTI I LJUBAVI PREMA NJOJ

Inovacije novog doba omogućavaju nam da premostimo jaz između stvarnog i imaginarnog, prošlosti i sadašnjosti, da pomjerimo granice stvaralaštva i povežemo se u mogućnostima vještačke inteligencije

PIŠE:
IRMA AHMETSPAHIĆ

Deep Nostalgia, na primjer, vraća emociju u porodične albume i ostavlja prostor za samo našu umjetnost. Zamislite da vidite svoju prababu kako trepće ili se osmjehuje na fotografiji staroj 100 godina – trenutak koji premošćuje vijekove i ostavlja jedan zaključak: iako AI može generisati umjetnost, ljudska ideja i emocija ostaju ključni faktor u definisanju umjetničkog izraza. To razgraničava dilemu o tome ko je u stvari umjetnik – mi ili mašina.

Tehnološke promjene koje su pristigle s pojavom vještačke inteligencije (AI) nadilaze naše postavljene stvaralačke granice, dok istovremeno transformišu način na koji kreiramo vizuelne identitete i doživljavamo umjetnost.

Alati kao što su Google Arts & Culture, Deep Nostalgia ili 4D projekcije nam, u jednu ruku, vraćaju davnu prošlost u budućnost, čineći je skoro pa opipljivom. Tako postavljamo temelje za bezgraničnu kreativnost koju ispunjavaju mašine, za koje nije upitno šta sve mogu pretvoriti u stvarnost. Pitanje je, dokle to može ići...

Umjetnost je živa

Umjetnost je zasigurno živa. Nekađ u očima, nekađ u srcima, nekađ u rukama. Sada je živa na sve načine, jer je vještačka inteligencija postala ključna komponenta modernog društva – od svakodnevnih zadataka u kojima dominira prepoznavanje govora i slika, do sofisticiranih projekata koji uključuju buđenje velike svjetske baštine umjetnosti, pa i istorijskih trenutaka.

Na granici gdje se susreću kreativnost i tehnologija nastaje ono što ljudski um (možda) nije mogao pojmiti. Sposobnost AI-ja da oživi arhivske fotografije, istorijska bogatstva u umjetničkim slikama ili čak djela izgubljena u vremenu, približava nas prošlosti na potpuno novi način.

Skoro pa je bilo nezamislivo vidjeti slavnu sliku Mona Lize koja otvara oči, osmjehuje se, ili kako slavni izumitelj kao što je Nikola Tesla govori o svojim dostignućima u trenutnom dobu, čineći istoriju ponovo dostupnom, a povezujući nas sa prošlošću, ostavljajući inspiraciju za mogućnosti koje dolaze u budućnosti.

Kako AI mijenja umjetnost?

Ne mijenja je, u stvari je samo unapređuje i prilagođava modernom dobu. Umjetnost je oduvijek bila ogledalo društva, dok danas to ogledalo postaje interaktivno zahvaljujući alatima koji bude maštu i čine da se gubimo u poimanju stvarnosti i istine. Posjetilac može „prisustvovati“ Teslinom predavanju, „poslušati“ Betovenovu kompoziciju iz prve ruke ili „vidjeti“ Van Gogovu sliku u procesu nastajanja. Na ovaj način živimo istorijsku umjetnost u ovom trenutku.

Primjer ovogodišnjeg Dana Telekoma Srpske, simbolično nazvanog „Veliki smo, jer stojimo na ramenima velikana“, savršeno ilustruje kako moderna tehnologija može povezati prošlost i sadašnjost. Događaj održan u Banjaluci bio je prožet inspiracijom iz naše bogate istorije i posvećen sjećanju na velike umove poput Nikole Tesle, Mihajla Pupina, Milutina Milankovića, Ive Andrića, Petra Kočića i mnogih drugih, čiji su doprinosi oblikovali svijet kakav danas poznajemo.

Posebna atrakcija bila je prezentacija umjetničkih djela, gdje je AI „udahnuo život“ slikama velikih umjetnika poput Milene Pavlović Barili, Nadežde Petrović, Paje Jovanovića, Save Šumanovića i Uroša Predića, predstavljajući omaž velikanima, ali i snagu tehnologije u očuvanju sjećanja i kreiranja nove perspektive za budućnost.

Takva kulturno-tehnološka magija je prije nekoliko godina prenesena i kroz 4D projekciju na fasadi Kulturnog centra Banski dvor, što je podrazumijevalo oživljavanje lika i djela velikana Nikole Tesle.

Ovi alati omogućavaju oživljavanje umjetničkih djela, stvaranje novih formi izražavanja i rekonstrukciju istorijskih ličnosti. Napredak u tehnologijama poput deepfake-a, generativnih neuronskih mreža (GAN) i 4D projekcija transformiše način na koji doživljavamo umjetnost i istoriju. Inovacije novog doba omogućavaju nam da premostimo jaz između stvarnog i imaginarnog, prošlosti i sadašnjosti, da pomjerimo granice stvaralaštva i povežemo se u mogućnostima vještačke inteligencije.

Gdje završava umjetnost, a počinje manipulacija?

Tehnologija deepfake koristi složene algoritme za analizu postojećih video i audio zapisa kako bi generisala realistične simulacije pokreta i govora. U kontekstu umjetnosti, ovo otvara vrata za stvaranje animiranih portreta poznatih ličnosti, oživljavanje likova iz prošlosti ili čak interaktivne eksponate u muzejima.

Umjetnost je uvijek balansirala između fikcije i stvarnosti, ali tehnologije poput AI-ja zamagljuju tu granicu. Umjetnici imaju slobodu da eksperimentišu, ali mi smo ti koji određuju kada u umjetničkom izrazu može postojati opasnost od zloupotrebe stvarnosti.

Primjer je Salvador Dalí Museum na Floridi, gdje posjetioci mogu razgovarati s oživljenim Dalijem. Njegovo lice, glas i pokreti rekreirani su pomoću AI-ja, omogućavajući posjetiocima da „intervjuišu“ genija nadrealizma.

Ipak, uz ovu tehnologiju dolazi i etička dilema – gdje je granica između umjetničkog izraza i potencijalne manipulacije stvarnošću? Odgovor je skoro pa očit: kada publika zna da je određeni sadržaj rezultat AI-ja ili deepfake-a, percipira ga kroz prizmu umjetničkog izraza, a ne autentičnosti. Ako je jasno da je hologramski Dali rezultat AI rekreacije, posjetioci će ga doživjeti kao umjetničku interpretaciju, a ne kao stvarni govor slavnog slikara.

Primjer moguće zablude je AI rekreacija glasa Entonija Burdena u dokumentarcu „Roadrunner“, koja je izazvala kontroverze, jer publika nije bila svjesna da se radi o generisanom zvuku.

Srce AI kreativnosti

GAN tehnologije (Generative Adversarial Networks) stoje iza većine modernih AI umjetničkih projekata. One funkcionišu tako što dvije neuronske mreže sarađuju – jedna generiše sadržaj, dok druga procjenjuje njegovu autentičnost. Rezultat? Impresivni vizuelni i audio materijali koji mogu replicirati, ali i nadmašiti ljudsku kreativnost.

Primjeri ovakvih inovacija su projekti koji oživljavaju portrete iz klasičnih umjetničkih djela. Google Arts & Culture, na primjer, koristi GAN kako bi poznata umjetnička djela doslovno „pokrenuo“. Tako Mona Liza može trepnuti, nasmijati se i čak „ispričati“ priču iza svog portreta. Kreira potpuno originalna umjetnička djela kroz AI Art Generator, ali kada naposljetku shvatimo da je riječ o mašini, na red dolazi činjenica

da ni ovaj alat nije savršen i da ima svoja tehnička ograničenja.

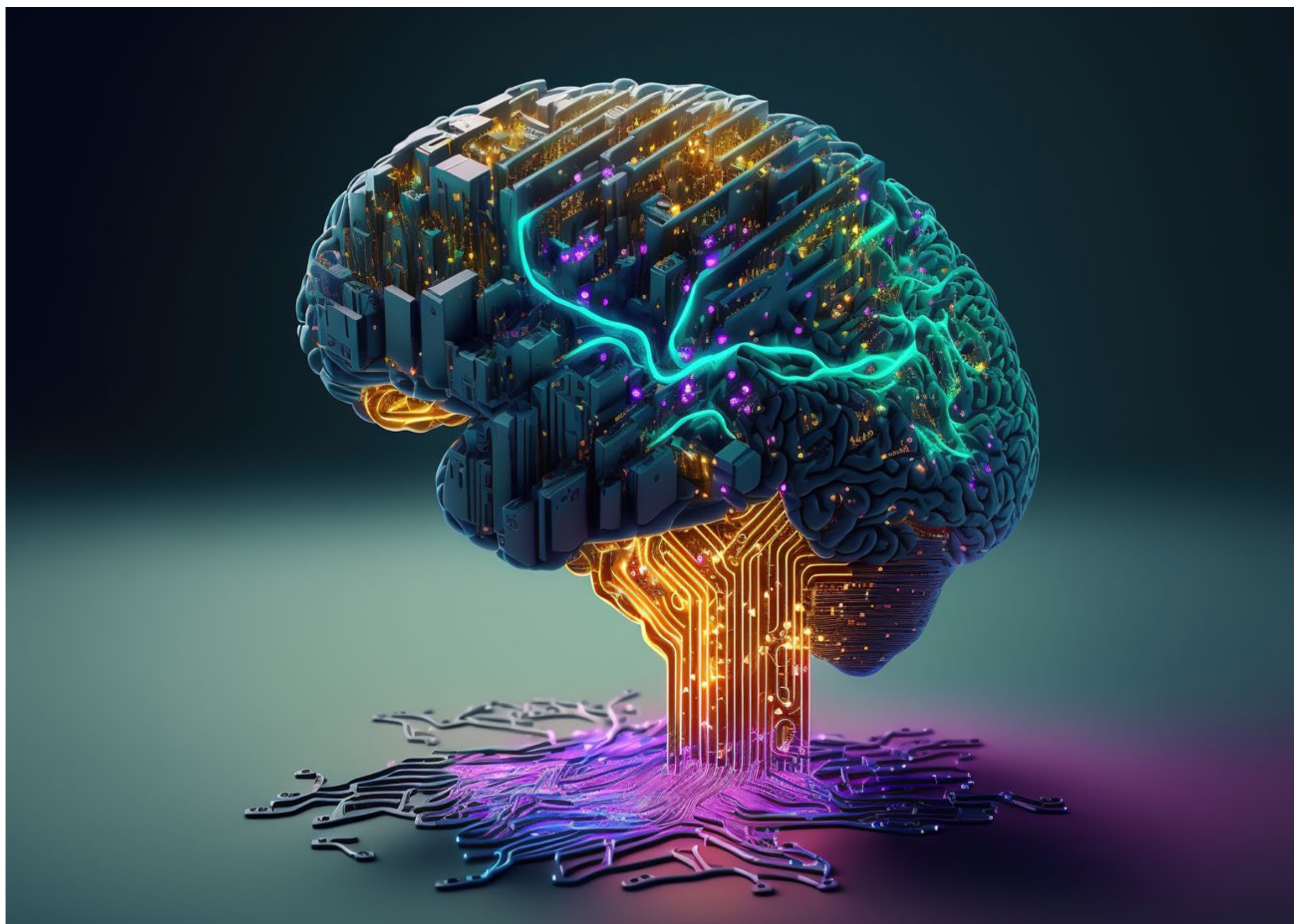
Umjetnost se „demokratizuje“

Korištenje AI-ja u umjetnosti mijenja naš pogled na kreativni proces. Gdje je ranije umjetnost bila rezultat ljudskog talenta i vizije, danas postaje interakcija između ljudi i mašina. AI nije samo alat za rekonstrukciju; on je i sam kreator. Generativna umjetnost sve više osvaja galerije širom svijeta, postavljajući pitanje – može li mašina biti umjetnik ili može li se svako ko koristi mašinu nazvati umjetnikom?

Google Arts & Culture, oslanjajući se na AI, može istražiti muzeje cijelog svijeta ili transformisati bilo čije lične fotografije u stilove klasičnih majstora poput Van Goga ili Monea. Granice ne postoje u umjetnosti i ljubavi prema njoj.

AI nam omogućava ne samo da očuvamo pravi pojam umjetnosti kroz istoriju, već i da je preoblikujemo na savremene, dinamične načine. Svaki portret koji nije više statičan, svaki glas istorijski velike ličnosti koji čujemo u današnjici, podsjeća nas da su granice ipak u ljudskoj mašti, koja nema granice. Djela tako postaju remek-djela.

Šta biste vi rekli istoriji i njenim velikim ličnostima – a šta bi ona rekla vama? Recimo to ovako: nepogrešivo je živjeti u stvarnosti koja nudi ogromne mogućnosti i koristiti savremene alate koji, vođeni ljudskim idejama, mogu učiniti da, iako nismo Nikola Tesla, možemo biti veliki.

SLATKO ZA KRAJ GODINE: ANDROID 16 — BAKLAVA

PIŠE:
GORANA JOVIĆ

Nova verzija androida, prema najavama, izlazi početkom juna 2025. godine.

Google je, u oktobru 2024, lansirao stabilnu verziju operativnog sistema Android 15, koja je donijela niz zanimljivih novih funkcija i poboljšanja. I dok se korisnici tek privikavaju na prednosti ove verzije, glasine o narednoj već privlače pažnju. A kako i ne bi, kada ona donosi – slatko za kraj godine.

Naime, Android 16 bi trebalo da nosi naziv Baklava, a evo i zašto...

Google je poznat po tome što svojim verzijama androida daje šarmantna i kreativna imena inspirisana slatkišima, to je tradicija koja traje još od verzije Android 1.5 naziva Cupcake iz 2009. godine. Iako je ova praksa kasnije donekle smanjena u javnoj komunikaciji, kodna imena i dalje igraju važnu ulogu unutar android zajednice.

Naziv Baklava nije samo referenca na jedan od najpoznatijih deserta na svijetu, već i odraz Google-ove ljubavi prema međunarodnim okusima. Baklava je poznata po svojoj slojevitosti – tanko tijesto, mljeveni orasi i bogat sirup – što bi se moglo simbolično odnositi i na složenost i bogatstvo funkcionalnosti koje će Android 16 donijeti.

Naziv Baklava prekida abecedni redoslijed koji je Google godinama pratio u imenovanju android verzija. Dok je Android 15 bio nazvan Vanilla Ice Cream (vanilin sladoled), naziv za Android 16 započinje slovom B, što je zbunilo mnoge fanove. Ipak, ovaj korak ne čini se slučajnim.

Promjene u sistemu imenovanja možda su povezane s novim načinom razvoja androida kroz projekat „trunk stable“.

Prva objava u okviru ovog novog sistema bila je Android 14 QPR2, koji je uveo promjene u imenovanju ID-ova verzija. Umjesto da počinju slovom U, što bi odgovaralo nazivu „Upside Down Cake“, ID-ovi sada započinju slovom A.

Slijedom ove logike, verzija androida koja stiže sljedeće godine koristiće ID koji počinje slovom B, što objašnjava zašto je Google odabrao naziv Baklava kao kodno ime za ovu verziju. Naziv možda odstupa od dosadašnjih pravila, ali zadržava duh kreativnosti i zabave koji je oduvijek krasio android.

Nova verzija androida, prema najavama, izlazi početkom juna 2025. godine. Ovo označava značajan zaokret u Google-ovoj tradiciji, s obzirom na to da androidi već više od decenije izlaze između avgusta i oktobra.

Iako još nema mnogo informacija o funkcionalnostima koje će Android 16 donijeti, očekuje se da će fokus biti na optimizaciji performansi, sigurnosnim poboljšanjima i naprednijim mogućnostima vještačke inteligencije.

Neki slatki nazivi android verzija:

- **Android 1.6 – Donut**
- **Android 4 – Ice Cream**
- **Android 4.4 – KitKat**
- **Android 5.0 – Lollipop**
- **Android 8 – Oreo**
- **Android 13 – Tiramisu**
- **Android 16 – Baklava**

KAKO POSTATI TRENER ZA AI

Treneri za AI imaju zadatak da edukuju modele kako bi bolje razumjeli složene informacije i pružali preciznije odgovore

PIŠE:
LANA OSTOJIĆ

Razvoj vještačke inteligencije (AI) transformisao je način na koji živimo i radimo, otvarajući nove mogućnosti u različitim industrijama; od zdravstva i finansija do obrazovanja i zabave. Kako je njena primjena sve složenija, ljudska intervencija postaje ključna da bi se osigurala preciznost, etičnost i prilagođenost AI sistema potrebama korisnika.

Za razliku od svojih skromnih početaka, kada su jednostavni AI sistemi zahtijevali pomoć nisko plaćenih radnika za osnovnu obuku, vještačka inteligencija danas koristi sofisticirane metode učenja, uključujući duboko učenje i složene jezičke modele. U ovom procesu uloga AI trenera postaje nezamjenjiva.

Treneri za AI imaju zadatak da edukuju modele kako bi bolje razumjeli složene informacije i pružali preciznije odgovore. Njihova odgovornost uključuje pripremu i obradu podataka, postavljanje pravila za jezičke modele, evaluaciju rezultata i implementaciju povratnih informacija, kako bi ovi sistemi kontinuirano napredovali. Ovaj proces stalnog usavršavanja zahtijeva visok nivo tehničkih i stručnih vještina, ali i sposobnost da se prepoznaju razlike između činjenica i dezinformacija.

Ova profesija omogućava prilagođavanje sistema specifičnim potrebama različitih industrija. Na primjer, dok četbot u maloprodaji može biti obučen za personalizovane preporuke proizvoda, AI u zdravstvu mora biti dizajniran tako da komunicira profesionalno i empatično sa pacijentima. Ovakva prilagođavanja nisu samo tehnička, već su i strateška, jer poboljšavaju korisničko iskustvo, smanjuju greške i omogućavaju uštede u vremenu i resursima tokom razvoja.

Postati AI trener zahtijeva posvećenost učenju i usavršavanju. Formalno obrazovanje u oblasti računarstva, matematike ili statistike pruža dobru osnovu, ali su dostupni i brojni online kursevi i sertifikati koji omogućavaju specijalizaciju. Važne su vještine kritičkog razmišljanja, analize i prilagodljivosti, dok praćenje najnovijih istraživanja omogućava trenerima da ostanu u toku sa promjenama u ovom dinamičnom polju.

Potražnja za ovo novo zanimanje raste sa ubrzanim razvojem tehnologije. Generativni AI modeli, poput ChatGPT-ja ili Cohere-a, sve više se koriste u poslovnim aplikacijama, ali i dalje „pate“ od problema poput „halucinacija“ – generisanja netačnih ili izmišljenih odgovora. Treneri igraju ključnu ulogu u rješavanju tih izazova, osiguravajući pouzdanost i tačnost rezultata. Osim toga, treneri pomažu AI-ju da se prilagodi specifičnim kulturnim, jezičnim ili etičkim kontekstima, što je posebno važno u globalnim aplikacijama.

Industrija treniranja vještačke inteligencije otvara nova vrata za profesionalni razvoj, pružajući prilike koje sežu daleko izvan tradicionalnih tehnoloških sektora. Fokus na etički razvoj AI-ja čini da uloga trenera postane sve više odgovorna ne samo na tehničkom, već i na društvenom nivou.

Rad u ovom polju nudi priliku da se spoje naučni, poslovni i humanistički pristupi, što ga čini odličnim izborom za one koji žele aktivno da doprinose razvoju tehnologije koja mijenja svijet.

TEHNOLOŠKA PREDVIĐANJA ZA 2025.

AI, drugi put zaredom, ostaje najvažnija tehnologija

PIŠE:
GORANA JOVIĆ

Tehnologije poput vještačke inteligencije (AI), kvantnog računarstva i virtualne stvarnosti mogle bi oblikovati ne samo naše navike, već i cijele industrije u 2025. godini.

Istraživanje koje je sprovedla IEEE, najveća svjetska profesionalna organizacija za tehniku, obuhvatilo je 355 tehnoloških lidera, uključujući direktore za informacione tehnologije (CIO), direktore za tehniku (CTO) i IT menadžere iz Brazila, Kine, Indije, Ujedinjenog Kraljevstva i SAD. Na pitanje o tri najvažnija tehnološka područja koja će oblikovati 2025. godinu, čak 58 odsto ispitanika stavilo je vještačku inteligenciju na prvo mjesto, potvrdivši je kao najvažniju tehnologiju drugi put zaredom. Cloud computing nalazi se na drugom mjestu

sa 26 odsto, dok se robotika našla na trećem sa 24 odsto.

Uz ove, značajne tehnologije za 2025. uključuju i proširenu te virtualnu stvarnost (21 odsto), industrijski IoT (19 odsto), kvantno računarstvo (17 odsto), kao i električna vozila i infrastrukturu za njihovo punjenje (17 odsto).

Ipak, jedan od najzanimljivijih zaključaka istraživanja je taj da čak 91 odsto ispitanika predviđa značajan pomak u javnom razumijevanju generativne umjetne inteligencije. Očekuje se da će ova tehnologija, koja je već izazvala mnogo pažnje zbog svojih inovativnih mogućnosti, poput stvaranja teksta, slika i zvuka, doživjeti značajnu evoluciju u percepciji šire javnosti.

Kada je riječ o implementaciji generativne AI, organizacije pristupaju oprezno, ali s jasnim interesom za njene prednosti. Prema rezultatima istraživanja, 33 odsto ispitanika planira da koristi ovu tehnologiju u manjim projektima, omogućujući postepenu integraciju i testiranje njenih mogućnosti. Dodatnih 24 odsto smatra da generativna AI već ima korisnu primjenu u njihovom svakodnevnom radu.

Automatizacija kreativnih procesa, analiza podataka ili prilagođavanje sadržaja korisnicima – samo su neke od oblasti u kojima primjenu generativne AI vidi većina stručnjaka. Oni su saglasni da će ona već od naredne godine postati neizostavan dio poslovnih procesa u sve većem broju organizacija, a koje uključuju područja poput marketinga, razvoja proizvoda, korisničke podrške, pa čak i strateškog donošenja odluka.

Iduća godina trebalo bi da donese i napredak u genetskoj modifikaciji i personalizovanoj medicini, ali i na polju održivog razvoja i zelene tehnologije.

Rad na daljinu i hibridni radni modeli, koji su postali popularni tokom pandemije, vjerovatno će i dalje rasti, uz napredne alate za saradnju i automatizaciju poslovnih procesa. Ovo će oblikovati tržište rada i način na koji komuniciramo i sarađujemo.

Što se tiče sektora koji će najviše biti pogođeni tehnološkim dostignućima, analize i istraživanja su identifikovali telekomunikacije, bankarstvo i finansijske usluge te medije i zabavu kao ključne industrije koje će tokom 2025. godine doživjeti najveće transformacije.

Od pametnih domova do nosivih tehnologija, mogućnosti koje nas očekuju djeluju beskrajno. Izdvajamo pet gedžeta koji će unaprijediti naš svakodnevni život u 2025. godini i dalje:

PAMETNI TERMOSTATI

Novi modeli pametnih termostata prepoznaće vaše navike i prilagoditi temperaturu kako bi stvorili idealnu atmosferu, uz mogućnost povezivanja sa drugim pametnim uređajima u domu.

Nosivi uređaji za praćenje zdravlja

Nosiva tehnologija donosi uređaje koji će nuditi detaljnije analize, poput praćenja krvnog pritiska i pulsa, te pružati personalizovane preporuke za zdraviji način života.

LIČNI DRONovi

Ovi uređaji će postati pristupačniji, a njihova primjena uključivaće dostavu paketa, izviđanje terena ili jednostavno snimanje spektakularnih pogleda iz vazduha.

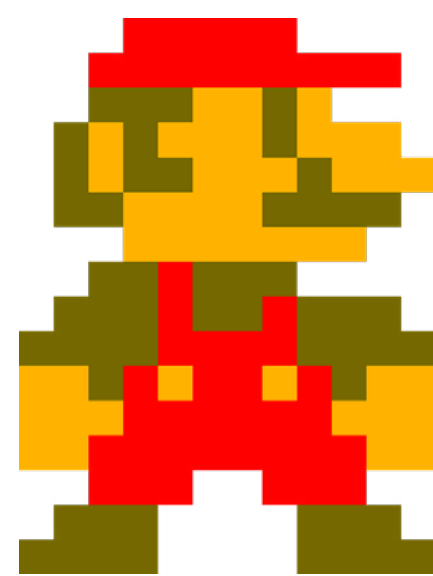
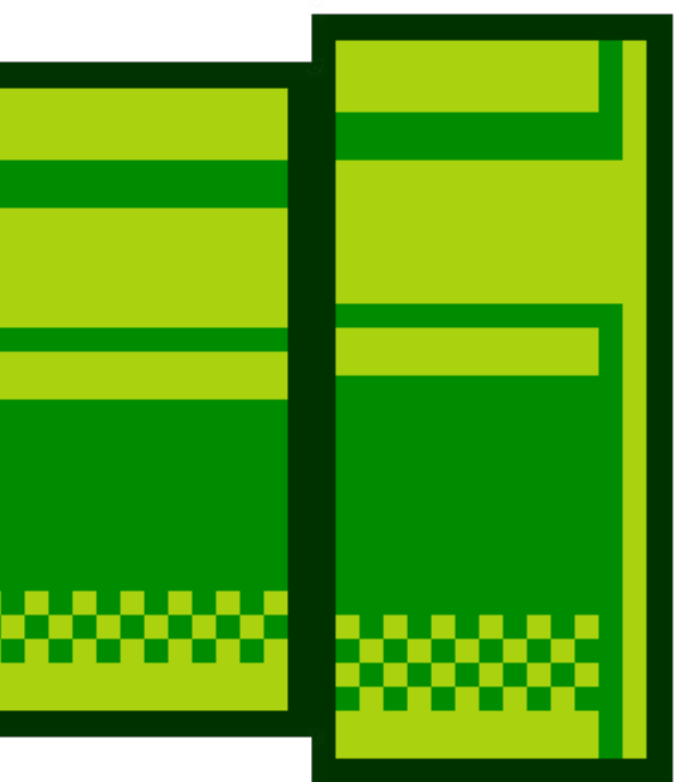
PAMETNA OGLEDALA

Pametna ogledala će biti must-have dodatak u modernim domovima. Pružaće informacije o vremenskoj prognozi, vijestima i vašem dnevnom rasporedu, a uz to će nuditi i beauty savjete.

HEADSET-OVI ZA ČITANJE MISLI

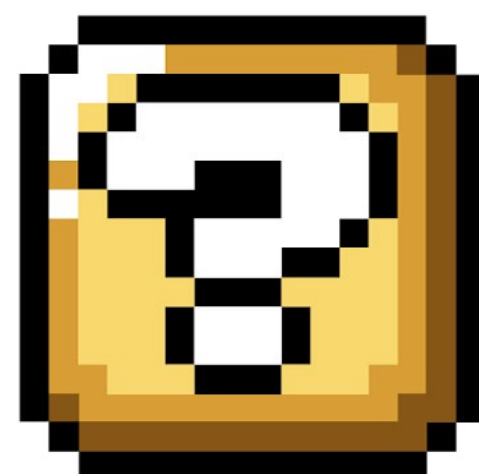
Iako zvuči kao naučna fantastika, headset-ovi za čitanje misli mogli bi biti dio naše stvarnosti; kroz analizu moždanih aktivnosti i uvid u mentalno zdravlje te kognitivne sposobnosti.

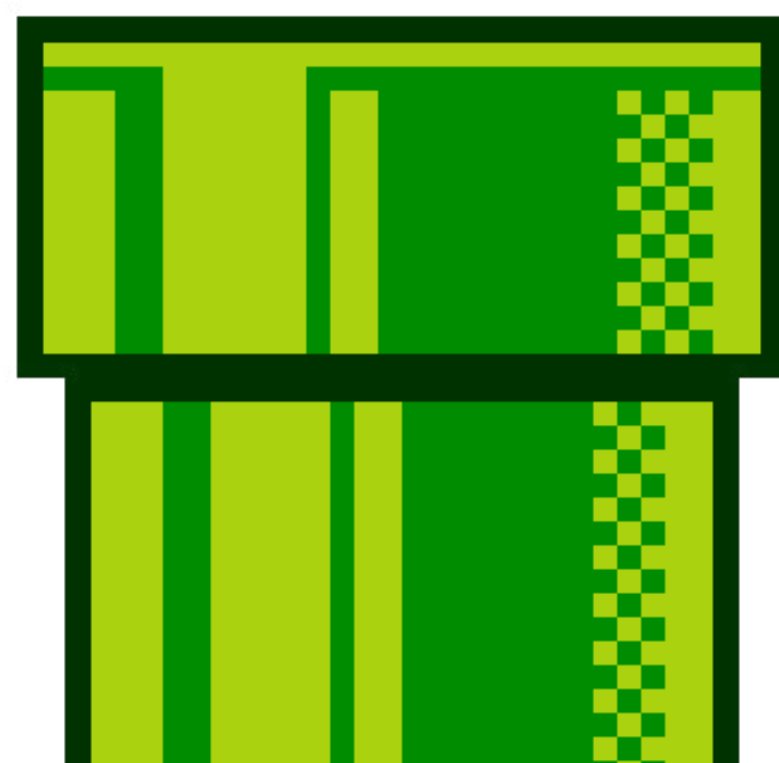

RETRO GEJMING JE U MODI

Ljubitelji nostalgije sve češće posežu za igrama iz
djetinjstva, dok kolekcionari traže rijetke uređaje

PIŠE:
LANA OSTOJIĆ

Retro gejming, odnosno igranje klasičnih video-igara i korištenje starih konzola, doživljava pravu renesansu, privlačeći kako stare poznavaoce tako i nove generacije.

Ljubitelji nostalgije sve češće posežu za igrama iz djetinjstva, dok kolekcionari traže rijetke uređaje poput prvog Nintendo, Sega Genesis konzole ili Atari legendarno jednostavnog uređaja. Ova fascinacija nije samo želja za povratkom u neko jednostavnije doba, već i reakcija na kompleksnost savremenih video-igara – retro naslovi nude jednostavnu zabavu s naglaskom na vještini i kreativnosti.

Mnogi korisnici su motivisani ličnim emocijama i željom da se podsjetе vremena kada je igranje bilo manje opterećeno grafičkim zahtjevima i složenim narativima. Osim toga, oni koji su odrastali osamdesetih i devedesetih godina prošlog vijeka sada imaju finansijske mogućnosti da priušte sebi igre i konzole iz djetinjstva.

Sa druge strane, mlađi igrači istražuju korijene industrije koja je evoluirala do nivoa u kojem dominiraju visokobudžetni projekti i online multiplayer platforme. Kroz retro igre oni mogu upoznati ključne faze razvoja digitalne zabave i shvatiti kako su postavljeni temelji modernog gejminga.

Razvoj tehnologije dodatno je olakšao pristup ovim starim naslovima. Mini-konzole, emulacije na računarima i telefonima, pa čak i legalne digitalne verzije na platformama poput Steam-a ili GOG-a, omogućavaju igračima da bez napora pristupe starim hitovima. Ovo je posebno značajno, jer originalne konzole često dostižu visoke cijene na tržištu kolekcionara, što ih čini nedostupnim prosječnom ljubitelju igara.

Ipak, retro igre su mnogo više od poslovne ili pravne problematike. One predstavljaju dio digitalnog nasljeđa i svjedoče o kreativnosti ranih dizajnera koji su radili sa ograničenim resursima, ali velikim idejama. Zajednice retro entuzijasta igraju ključnu ulogu u očuvanju ovih sjećanja, kroz razmjenu znanja, organizaciju takmičenja i dijeljenje resursa koji pomažu da se originalni hardver i softver sačuvaju za buduće generacije.

Retro gejming nije samo prolazan trend, već trajni dio kulturnog pejzaža video-igara. Povezujući različite generacije kroz univerzalnu radost gejminga, on dokazuje da jednostavnost i inovativnost iz prošlosti mogu biti jednako relevantni i danas.

Uprkos izazovima, industrija klasičnih igara i dalje raste, potvrđujući da će retro uvijek imati svoje mjesto u gejming svijetu.

Popularnost retro igara donijela je i izazove – crno tržište falsifikovanih konzola i piratskih kopija igara predstavlja ozbiljan problem. Iako je nekad teško razlikovati originalne proizvode od falsifikata, zajednice igrača i stručni vodiči pomažu ljubiteljima retro gejminga da pronađu pouzdane izvore.

MILICA JOVIČIĆ „DIJASPORA SERVIS“

RAZGOVARALA:
JELENA PRALICA

*U „Dijaspora servisu“ ne vidimo samo poslovnu priliku,
već i priliku da olakšamo život ljudima i pomognemo
im da ostanu povezani sa svojim korijenima.*

Tročlanim žirijem kampa „CampUp 2024“ predsjedavala je Ana Ponjević, direktorka Sektora za marketing i odnose sa javnošću kompanije m:tel, koja je za „Dijaspora servis“ istakla da se izdvojio ne samo prezentacijom, već konceptom i pomno razrađenim planom, sa vrlo racionalnim i realnim pristupom.

„Ideja nije unikatna, ali je vrlo dobro koncipirana, koristeći prethodno iskustvo, koje je vidljivo, kao i inovativan pristup i nadogradnju koju su definisali kroz 'CampUp' program. Tržište za ovakve servise postoji, to se vidi kroz sve veću potražnju, na njima je da se dobro pozicioniraju i iskoriste to. Želim im uspjeh i rast u vremenu koje je pred njima“, dodala je ona.

U „Dijaspora servisu“ ne vidimo samo poslovnu priliku, već i priliku da olakšamo život ljudima i pomognemo im da ostanu povezani sa svojim korijenima.

Ovo su riječi Milice Jovičić, ambiciozne preduzetnice, koja je, s ciljem pružanja pomoći onima koji su razdvojeni od svojih najmilijih i svoje zemlje, pokrenula platformu „Dijaspora servis“, čija je baza u Banjaluci, ali su njihove usluge dostupne i u drugim gradovima u BiH.

Značaj ove platforme je prepoznat i na nedavno održanom inovativnom startup kampu „CampUp 2024“, višednevnom programu za mlade preduzetnike, studente i srednjoškolce, koji je podržala i kompanija m:tel, a gdje je „Dijaspora servis“ proglašen za pobjednika.

Da sve to nije slučajno, dokaz je i to što je upravo danas, kada je u onlajn svijetu predstavljen novi, 43. broj m:agazina, lansirana i nova, unaprijeđena platforma „Dijaspora servis“.

Šta je konkretno „Dijaspora servis“?

„Dijaspora servis“ je inovativna platforma koja povezuje domaće preduzetnike, koji su ponuđači usluga, sa ljudima iz Bosne i Hercegovine koji žive u inostranstvu

– dijasporom, ali koji imaju potrebu za različitim vrstama usluga u domovini. Bez obzira na to da li je riječ o administrativnim poslovima, renoviranju doma, organizaciji događaja, dostavi proizvoda, zdravstvenim uslugama... naša platforma nudi jednostavan način da pronađete pouzdane i profesionalne partnere.

Evo jedan primjer – živite u inostranstvu i potreban vam je rodni list iz BiH. Da ne biste dolazili samo zbog jednog dokumenta, kontaktirate s nama. Ili tražite majstora, ili stomatologa, ili taksi prevoz do aerodroma, ili nekoga da pokosi dvorište vaše porodične kuće, ili da odveze vaše roditelje kod ljekara... sve to možemo organizovati.

Ta platforma je pokrenuta s jasnim ciljem – da bude olakšica onima koji su razdvojeni od svojih najmilijih i svoje zemlje. Na koje sve načine i koliko uspijevate u toj namjeri?

Moram biti iskrena i reći da sam krenula u ovaj poduhvat prilično skromno. Prvobitna ideja bila je da „Dijaspora servis“ bude dodatni posao, nešto što ću raditi uz svoj primarni angažman. Međutim, već na samom početku iznenadila me je nevjerovatna potražnja za ovim uslugama.

Prve usluge nudila sam samostalno, bilo da sam ih ja direktno izvršavala ili koordinisala s partnerima, ali sam ubrzo shvatila da postoji prostor za mnogo efikasnije rješenje – platformu koja ne samo da povezuje ljude iz dijaspore sa domaćim preduzetnicima, već omogućava i transparentnost u praćenju kvaliteta izvršenih usluga i sigurnost u plaćanju. Tako je nastao „Dijaspora servis“ kakav danas poznajemo.

Period od dvije godine bio je prava škola – istraživala sam, učila na vlastitim greškama i prilagođavala poslovni model prema potrebama korisnika, okupljala tim. Imam zaista predivan tim sa kojim sarađujem i zajedno gradimo ovu ideju.

I sami dijelite iskustva sa onima kojima se obraćate. Šta je Vas naučio život u inostranstvu, a što je bio dodatni motiv da pokrenete ovu platformu?

Život u inostranstvu me je naučio mnogo o izazovima, prilagođavanju i snalaženju, ali i o važnosti zajedništva i podrške. Imala sam priliku da živim u Njemačkoj i Sjedinjenim Američkim Državama, dok moja porodica i dalje živi u Njemačkoj. Iako sam odlučila da se vratim u Bosnu i Hercegovinu, taj period dijasorskog života ostavio je dubok trag.

Kroz vlastito iskustvo shvatila sam koliko su određene situacije frustrirajuće – na primjer, kada je potrebno riješiti administrativne poslove ili organizovati nešto iz domovine, a fizički niste prisutni. Nailazila sam na prepreke koje su često oduzimale vrijeme i energiju, i tada sam osjetila koliko bi korisno bilo imati pouzdanu platformu koja te probleme rješava na jednostavan način.

Pored toga, zbog prirode svog karaktera i životnog stila – uvijek u pokretu, s velikim brojem poznanika i prijatelja i sa dobrim poznavanjem procedura – često sam bila kontakt osoba za prijatelje i poznanike iz dijaspore kada bi im nešto hitno trebalo u BiH. Upravo taj spoj ličnih iskustava, slušanja potreba drugih i sposobnosti da stvari brzo realizujem spontano je doveo do ideje za „Dijaspora servis“.

Iako sam diplomirani psiholog, lična priča i osluškivanje stvarnih potreba zajednice naveli su me na to da se upustim

u ovaj preduzetnički poduhvat. Platforma je nastala iz želje da se dijaspori olakša svakodnevnica i omogući veza sa domovinom, a što je najvažnije, da ljudi imaju nekoga kome mogu vjerovati. Ovaj projekat nije samo posao – on je za mene lična misija i način da doprinesem povezivanju naše zajednice, bez obzira na udaljenost.

Time ste, dakle, spojili svoje profesionalno zvanje i naknadna životna iskustva. Ispostaviće se da je platforma „Dijaspora servis“ bila dobra odluka?

Pokretanje platforme „Dijaspora servis“ bila je, bez sumnje, jedna od najboljih odluka koje sam donijela. Imala sam tu sreću da se poklopi ono što svaki preduzetnik priželjkuje – da postoji jasna potreba za rješenjem koje nudim, ali i veliko interesovanje korisnika za tu vrstu usluge.

Osim profesionalnog uspjeha, ovaj poduhvat donio mi je i mnoga nova poznanstva, prijateljstva i fantastične poslovne prilike. Svakodnevni rad na platformi izuzetno je dinamičan – iziskuje puno vremena, posvećenosti i čestih putovanja, ali upravo se taj stil života savršeno uklapa s mojom ličnošću i senzibilitetom. Kada vidite konkretan uticaj onoga što radite, to je neprocjenjivo.

To je potvrđeno i nedavnim priznanjem na inovativnom startup kampu „CampUp 2024“, gdje je Vaš tim odnio pobjedu. Koliko Vam znači to priznanje?

To priznanje je ogroman podstrek za nas! U takmičenju sa brojnim inovativnim idejama, činjenica da smo izabrani kao najbolji potvrda je da naš rad ima značaj i da ljudi prepoznaju vrijednost onoga što radimo. Osim motivacije, to nam je omogućilo dodatnu vidljivost i šansu da se povežemo s još više ljudi kojima možemo pomoći.

A koliko to što je jedna velika kompanija kao što je m:tel prepoznala kvalitet i značaj toga što radite?

Podrška kompanije kao što je m:tel od neprocjenjive je važnosti. Njihovo povjerenje ne samo da nam omogućava dalji razvoj platforme, već i povećava naš kredibilitet među korisnicima. Kada vas podrži tako značajan partner, to je potvrda da ste na pravom putu i da vaš rad ima dugoročan potencijal.

Održavanje jedne ovakve platforme sigurno nije lak i jednostavan posao. Šta sve podrazumijevaju aktivnosti tima koji okuplja?

Naš tim svakodnevno radi na različitim aspektima kako bi „Dijaspora servis“ funkcionisao besprijekorno i odgovarao potrebama korisnika. Tehnički razvoj platforme jedan je od ključnih segmenata – kontinuirano unapređujemo njenu funkcionalnost kako bismo korisnicima omogućili jednostavno i sigurno korištenje. Osim toga, naš tim pruža korisničku podršku, povezuje ljude iz dijaspor s kvalitetnim lokalnim partnerima i provjerava kvalitet pruženih usluga kako bismo osigurali visoke standarde.

Takođe, stalno radimo na proširenju ponude uvodeći nove usluge. Posjećujemo događaje i sajmove u inostranstvu kako bismo se dodatno povezali sa dijasporom, slušali njihove potrebe i predstavili platformu onima koji je još nisu otkrili.

Jedan od naših budućih ciljeva je da razvijemo rješenja i za preduzetnike u dijaspori. Želimo im pružiti alate i podršku

kako bi lakše poslovali sa domovinom i međusobno se umrežavali.

Planiramo i razvoj mobilne aplikacije koja će korisnicima omogućiti još lakši, brži i pristupačniji način korištenja naših usluga. Uz to, želimo dodatno proširiti saradnju s lokalnim ponuđačima kako bismo osigurali veći izbor i najviši kvalitet usluga, zadovoljavajući tako i najraznovrsnije potrebe korisnika.

Naš fokus je da „Dijaspora servis“ postane pouzdan partner ne samo za povezivanje sa domovinom, već i za poslovanje, informisanje i kreiranje novih mogućnosti za zajednicu. Pozivamo sve zainteresovane da posjete našu platformu na www.dijasporaservis.ba i postanu dio priče koja povezuje ljude, inspiriše saradnju i gradi mostove između dijaspor i domovine.

FOTOGRAFIA: TIHOMIR STANIĆ

LARA STANIĆ

RUKOMETAŠICA

Već tada, dok sam prisustvovala prvim treninzima i uživala u istima, odmah sam osjetila neku posebnu energiju i ljubav prema ovom sportu, prisjećajući se ova perspektivna sportistkinja

RAZGOVARALA:
JELENA PRALICA

Lara Stanić je mlada rukometašica koja je prve sportske korake napravila u ŽRK „Knežopoljka“ u rodnoj Kozarskoj Dubici. Ubrzo nakon što je zavoljela taj sport, mnogima je postalo jasno da je vanserijski talenat, pred kojim je blistava karijera. To se, između ostalog, kasnije i potvrdilo time što je u nekoliko navrata i zvanično bila među najperspektivnijim sportistima u RS i BiH.

Red, rad i disciplina kako na terenu tako i mimo njega. I tim riječima je moguće opisati ovu mladu, talentovanu djevojku, koja je, uz sportske uspjehe, nizala i one u školskim klupama, pa je tako osnovnu školu u rodnom gradu završila kao đak generacije, a podjednako je uspješna i kao srednjoškolka.

Sa mlađim kategorijama u svom matičnom klubu osvojila je sve što se u BiH osvojiti može, nerijetko je proglašavana za najboljeg igrača, odnosno strijelca na takmičenjima i turnirima. Iste uspjehe nastavila je da niže i u seniorskom sastavu, a potom su uslijedili i nastupi za reprezentaciju Srbije.

Upravo je sa kadetskom reprezentacijom Srbije na Svjetskom prvenstvu za rukometašice do 18 godina u Kini, ovog ljeta, osvojila sjajno 6. mjesto, što ističe kao svoj dosadašnji uspjeh u karijeri. U međuvremenu se preselila u Zagreb, gdje trenutno nastupa za tamošnju „Lokomotivu“, podjednako se razvijajući kako na sportskom tako i na obrazovnom planu.

Prve rukometne korake napravila si u ŽRK „Knežopoljka“, u svojoj rodnoj Kozarskoj Dubici. Kako i zašto te put odveo u tamošnju sportsku dvoranu?

Rukomet je u Kozarskoj Dubici vrlo priznat i tradicijom bogat sport, pa nije bilo iznenađenje što sam se odlučila baš za njega. Na nagovor sestre otišla sam na svoj prvi rukometni trening. Već tada, dok sam prisustvovala

treninzima i uživala u istima, odmah sam osjetila neku posebnu energiju i ljubav prema ovom sportu. Svi ti trenuci, u kombinaciji sa željom za napredovanjem, učinili su da mi rukomet postane ne samo sport, već i strast kojom se bavim, evo, već godinama.

Tvoj matični klub, koji je ove godine obilježio punih šest decenija postojanja, slovi, između ostalog, i za rasadnik talenata. Kakve tebe emocije vežu za njega?

Moj matični klub ŽRK „Knežopoljka“ ima posebno mjesto u mom srcu, jer to je klub u kojem su se oblikovali ne samo moji sportski, već i lični temelji. To su godine ispunjenje predivnim uspomnama i slobodno mogu da kažem da su ovaj klub i ovaj sport igrali jednu od ključnih uloga u mom odrastanju.

Biti dio kluba koji ove godine slavi šest decenija postojanja, za mene je velika privilegija, jer znam da je kroz te godine klub stvorio mnoge generacije koje su se trudile i bile posvećene rukometu, baš kao što sam i ja bila. Uspomene na prve pobjede i prve osvojene medalje i pehare su stvarno posebni trenuci. Za mene je ovaj klub više od sporta, to je mjesto gdje sam odrasla, mjesto koje mi je dalo prijatelje za cijeli život i koje mi je omogućilo da se razvijem ne samo kao rukometašica, već i kao osoba. Radosna sam što sam imala priliku biti dio ovakvog kluba, koji je prepoznat kao rasadnik talenata.

Koje sve uspjehe sa „Knežopoljkom“ možeš da izdvojiš – od mini-rukometa do seniorskog sastava – s obzirom na to da si u tom klubu prošla kroz sve selekcije?

Najveći uspjesi koje sam postigla sa klubom vezani su za osvajanje Prve lige Republike Srpske, kao i osvajanje Prvenstva Bosne i Hercegovine za sve omladinske kategorije. Svaki uspjeh koji smo kao tim postigli je veoma značajan i predstavljao je posebnu prekretnicu u našim rukometnim karijerama. Svaka utakmica za nas je predstavljala novi uspjeh, čak i porazi, jer je to uvijek bila lekcija koja nam je pomogla u našem daljem razvoju.

Koja ti je najdraža titula iz tog perioda, bilo pojedinačna ili na klupskom nivou?

Najdraža titula iz vremena provedenog u „Knežopoljci“ je titula koju smo osvojili na završnici BiH za igračice

2006. godište i mlađe, u sezoni 2022/2023. Ovo je bio posebno emotivan turnir za mene, jer je ujedno bio i moj posljednji sa „Knežopoljkom“. Na ovom turniru nismo imale nijedan poraz i uz to smo odbranile i naslov prvakinja sa zadnjeg prvenstva Bosne i Hercegovine.

A onda je uslijedio prelazak u zagrebačku „Lokomotivu“, jedan od najpoznatijih klubova na ovim prostorima. Kako je došlo do tog transfera?

Prelazak u zagrebačku „Lokomotivu“ bio je jedan od najvažnijih koraka u mojoj karijeri i on je došao kao rezultat moje želje za napredovanjem. Tokom vremena, postala sam svjesna da sam dostigla određeni nivo u svom razvoju i da je bilo vrijeme da napravim korak dalje. „Lokomotiva“ je klub sa izuzetnom tradicijom, bogatom istorijom i velikim uspjehom na evropskoj sceni, uključujući i učešće u Ligi šampiona. To je jedan od najpoznatijih klubova na našim prostorima. Posebno me privukla činjenica da „Lokomotiva“ ima sjajnu školu rukometa, koja omogućava igračima da napreduju u svakom smislu. Znala sam da ću u takvom okruženju imati priliku da učim od najboljih i da radim sa vrhunskim trenerima. Biti dio takvog kluba, za mene je pravo ostvarenje.

Čija ti je podrška u tom periodu posebno značila, ali i generalno, u dosadašnjoj karijeri?

Podrška porodice i prijatelja u ključnim momentima moje karijere bila je od neprocjenjive važnosti. Kada se

sjetim svih izazova koje mi je rukomet kao sport priredio, podrška mojih najbližih bila je moj glavni motiv da nastavim dalje. Porodica mi je uvijek bila glavni oslonac, pružajući mi sigurnost i razumijevanje, što je veoma važno za jednog sportistu.

Paralelno s uspjesima u novom klubu, stigao je i onaj sa kadetskom reprezentacijom Srbije, ovog ljeta, na Svjetskom prvenstvu za rukometašice do 18 godina u Kini. Nije mala stvar biti 6. na svijetu, zar ne?

Naravno, ovo je nevjerovatan uspjeh za nas kao tim. Ovo je moje najveće iskustvo do sada i srećna sam što sam imala priliku da učestvujem na ovom prvenstvu. Iza ovog uspjeha svakako stoje naš veliki rad i odricanje. Nadam se da ćemo nastaviti da ostvarujemo ovako dobre rezultate i u budućnosti, jer smatram da imamo još mnogo potencijala.

Nakon toga hrabro si zakoračila i među srpske seniorke. Da li te je iznenadio taj poziv?

Iako sam o tome oduvijek maštala i priželjkivala taj poziv, iznenadio me je pozitivno, jer je još jedna moja želja ostvarena. Bila mi je velika čast i privilegija trenirati sa najboljim srpskim rukometašicama i biti dio samog vrha ženskog rukometa u Srbiji. I vjerujem da je taj poziv bio nagrada za moj trud i zalaganje u dosadašnjem nastupanju za reprezentaciju.

Možda je malo nezahvalno pitati sportistkinju kakva su joj očekivanja ili planovi za budućnost. Ali, evo, bar u godini koja je pred nama, a kada se osvrneš na ovu koja je bila plodonosna za tebe, šta bi samoj sebi poželjela kako u 2025. tako i ubuduće?

Moram da priznam da su moja očekivanja uvijek ista, a to je da napredujem i razvijam se. Smatram da u ovom sportu uvijek ima prostora za to i to je ono što priželjkujem za sebe u budućnosti. Kada se osvrnem na ovu godinu, koja je bila uspješna, zahvalna sam na svemu što sam postigla. U narednoj godini i ubuduće želim da se uspješno nadograđujem kako u rukometu tako i u obrazovanju.

MARTA BOGOSAVLJEVIĆ, GLUMICA

JA U POZORIŠTE VJERUJEM

RAZGOVARALA:
JELENA PRALICA

Drago mi je što sam, uprkos onom našem mentalitetski i neznanjem izazvanom strahu „nema 'leba od glume“, ipak bila dovoljno hrabra i odlučna da se u tome oprobam

Po čemu biste željeli da Vas publika, kako danas tako i u budućnosti, prepozna i pamti?

Iskreno, nemam pojma. A i kad bolje razmislim, to nije ni najmanje moj učinak. I da želim po nečemu da me pamte, vjerovatno bi me pamtili po čemu oni žele i izaberu ili po onome šta i sami mogu da osjete ili zapaze. Volim narodne poslovice, kao što možete primijetiti, i nikako da naučim i suštinu one „ne može se narodu ugoditi“. Bilo bi mi drago da je što bolje razumijem, što ranije u svom životu, generalno.

A što se tiče uloga, voljela bih da mogu uvijek kada se okrenem iza sebe, samoj sebi da kažem da sam bila na visini zadatka koliko god sam mogla u tom trenutku i da svaka prethodna uloga bude za nijansu slabija od buduće, što vjerovatno nije baš tako matematički i životno moguće, jer ima prostora za brljanje u ovom brzom vremenu, no, kada me već pitate... moj odgovor je da želim da napredujem i rastem onako kako bi to za mene bilo najbolje.

Marta Bogosavljević je mlada glumica koju je publika na ovim prostorima u proteklih nekoliko godina imala priliku da gleda u brojnim serijama i filmovima, ali i pozorišnim ostvarenjima.

Na nedavno održanom 16. Međunarodnom festivalu glumca „Zaplet“ u Gradskom pozorištu „Jazavac“ u Banjaluci, koji je kompanija m:tel i ove godine svesrdno podržala, proglašena je za najbolju glumicu, za ulogu Malecke u predstavi „Kako sam naučila da vozim“, Hartefakt pozorišta u Beogradu.

„I pored festivala 'Zaplet', dolazim u Banjaluku od fakultetskih dana i uvijek smo dočekani divno i širokih ruku, tako da se Banjaluke i njenih kulturnih događaja uvijek rado prisjetim“, ističe Marta za m:agazin.

Film, serija, pozorište... izazovan proces za mladu glumicu, ali vjerovatno i nadahnjujući?

Film, serija, pozorište. Rijetke su prilike i putevi mojih kolega koje su mogle same za sebe da predodrede, odluče ili odaberu „između seta ili pozorišne scene“. Često čujem kako se postavlja pitanje: „Šta bi prije odabrao/odabrala?“ Možda bi u nekim okolnostima i bilo dobro da možemo reći: „Hej, uželio/uželjela sam se nekog snimanja/predstave... sad planiram to da radim!“ Međutim, stvari ne funkcionišu tako. Fakat je blagoslov u ovom poslu oprobati se u raznim žanrovima i formatima...

Sigurno svako od nas u svom osjećanju prednost daje jednoj ili drugoj strani u odnosu na svoj senzibilitet, ali ono u šta vjerujem jeste da nikad ne bih željela da odaberem samo jedno, odnosno da se drugoga odreknem. Svako me nadahnjuje svojim bogatstvom i sredstvima.

Ipak, gluma i njena suština se ne mijenjaju promjenom ovih formata i zato sam zahvalna na prilici i okolnostima da imam to zadovoljstvo da se bavim nečim što volim i da tome prilazim i istražujem istu „stvar“ iz mnogo različitih uglova. To jeste blagoslov i to nadahnjuje mladog čovjeka. To nadahnjuje čovjeka uopšte i onda se uvijek može osjećati mlado, razigrano i motivisano. Takva promjena prilaska stvarima i žanrovima kroz različite formate omogućava stalnu igru i radost koja samo mijenja svoj oblik i obnavlja se svakom neizvjesnošću.

Kroz dosadašnje profesionalno iskustvo, koje su uloge, ali i nagrade i priznanja imali najviše uticaja, oblikujući Vas u ono što ste danas?

Istina je da sam imala želje i naklonosti da se bavim muzikom, išla sam u muzičku školu, svirala klavir, najviše na svijetu volim da pjevam i dan-danas. No, ipak se nisam odlučila krenuti na tu stranu. Tada nisam znala to da formulišem, ali sada, kada i na taj način radim ovo što sam odabrala, shvatam da i u glumi mogu da ostvarim tu ljubav prema muzici, ali prije svega u performativnom i kabaretskom obliku. To je bila prevashodno moja želja i znala sam da ne mogu baš samo od toga da živim.

Onda sam se odlučila za nešto konkretnije – poželjela sam psihologiju, pripremala sam se u srednjoj školi za tu granu obrazovanja, dok nisam došla na ideju da se upišem

možda na arhitekturu ili dizajn enterijera. I tako je sve to lelujalo u vazduhu dok nisam naglas izgovorila da bih željela da probam glumu. Nije to bilo mnogo daleko od ideje sa muzikom u smislu „ozbiljnosti posla“. Sada mi je taj ugao gledanja smiješan i drago mi je što sam, uprkos onom našem mentalitetski i neznanjem izazvanom strahu „nema 'leba od glume“, ipak bila dovoljno hrabra i odlučna da se u tome oprobam.

Ja sam zadovoljna i mislim da je to dovoljno da znam da nisam pogriješila. Osjećam da bi me rijetko šta nadahnulo kao sve čime se ovdje bavim. U krajnjem slučaju, psihologija je vrlo važna i upotrebljiva takođe. Zaključujem, divna je to simbioza svih mojih želja i potreba!

Nedavno ste na festivalu „Zaplet“ u Banjaluci pobrali simpatije i publike i kritike. Koliko Vam je značajno to iskustvo?

Ne znam da li mogu izdvojiti i reći da je nešto zasebno učinilo više nego druge ili prethodne stvari. Mislim da je to uvijek kolektivna stvar. I osjećam da je svaka naredna sa sobom nosila neku veću ili ljepšu boju i možda zrelost. Od „Snežane i sedam patuljaka“, koja je bila moja prva profesionalna predstava na drugoj godini faksa, preko studentskih vježbi, profesionalno snimljenih filmova, serija, predstava, do najnovije „Kako sam naučila da vozim“, važan mi je svaki korak u ovih pet godina, koliko se tek bavim glumom.

Nepisano pravilo pokazuje da se sa zrelošću i iskustvom čovjeka dopunjuju i alati koje on kao glumac ima u svom arsenalu. Ja se radujem da saznam šta je moj put i zadatak u narednom periodu. Bilo je puno divnih znakova na tom putu, na kojima sam zahvalna, ali oni su fakat samo posljedica nekog rada i satisfakcija nakon istog. Lijepo je i time uveseliti trenutak.

No, takođe je činjenica da se svakim novim zadatkom koji se stavlja pred nas kreće iz početka, tako da ti divni znakovi pored puta mogu nekad samo da nas ohrabre, ali ne i puno da pomognu kada se, nakon njih, počne novi proces traganja.

Vaše mišljenje – zašto je predstava „Kako sam naučila da vozim“ toliko intrigantna, na mnogo načina, šta je to u njoj što pronalazi put do uma, srca i duše velikog broja ljudi, publike?

Na festivalu „Zaplet“ imali smo dva igranja i dva, opet različita iskustva. Publika je ta koja umnogome pomaže u toj raznolikosti i to je i bogatstvo ove predstave, kao i svake, objektivno gledano. Konkretno, u našoj predstavi to je specifičan slučaj, jer je i publika jedan od aktera ili scenografije, ili očevidaca/svjedoka, ili saigrača, kako se uzme.

Zahvalna sam na tako divnoj publici i nagradama. A moram da napomenem, i pored festivala „Zaplet“, dolazim u Banjaluku od fakultetskih dana i uvijek smo dočekani divno i širokih ruku, tako da se Banjaluke i njenih kulturnih događaja uvijek rado prisjetim.

Ranije ste izjavili da je saradnja sa Svetozarom Cvetkovićem „jedno veliko blago“. Da li tako generalno gledate na rad sa kolegama koje imaju više profesionalnog, ali i životnog iskustva, ili možemo govoriti o „pojedinačnim draguljima“?

Bilo bi bajno kada bi ta parola mogla generalno da se pripiše starijim kolegama i kolegamicama i kada bi se tako opisao pristup mlađim ljudima. Nije baš svako iskustvo tako govorilo, ali je sigurno svako bilo i te kako značajno i bilo je blagodatno na svoj način.

Što se tiče saradnje sa Svetozarom, ponovila bih svoje riječi – izuzetno sam zahvalna na takvom partneru.

Tara, Cvele i ja, uz sve naše saradnike, imali smo jedan čaroban proces. Možemo samo da budemo srećni što i predstava nastavlja svoj život nekim lijepim putem, iako to ne mora uvijek nužno da se povezuje jedno sa drugim. Ovdje se to dogodilo i to je blagoslov.

Cvele je vrlo odgovoran kolega, na njega se mogu osloniti, izgradili smo odnos međusobnog povjerenja i to je mnogo važno. U ovakvom komadu je bilo važno osjećati se sigurno i slobodno, a mi smo to jedno drugome omogućili. Vrlo sam zahvalna na tome.

Nakon „Zapleta“, zabilježeno je i da je „predstava publici ostavila 'čvor' u stomaku i mnogo, mnogo tema za razmišljanje, što je, priznaćete, suština pozorišta“. Kakav je osjećaj biti dio te suštine?

Mislim da to jeste pravo pitanje za publiku. A što se mog mišljenja tiče, to je svakako istina koja je vrlo pažljivo i nježno tretirana od strane naše rediteljke Tare Manić. Jezik predstave je vrlo specifičan, minimalizam koji suštinski puno toga nudi i podstiče publiku da svojom maštom vizuelizuju rješenja.

Jednostavnost jezika ove predstave ne umanjuje njenu tematsku složenost i mislim da publici prija da, iako je izložena i ne osjeća se baš najprijatnije u toj atmosferi, ipak sa te blizine sagleda prirodu jedne takve situacije, a da ne zažmuri. U životu je to mnogo sirovije i mislim da postoje odbrambeni mehanizmi koji čovjeka satjeraju u ćošak i natjeraju da zažmuri. Ovdje ne moraju da žmure i jasno mogu vidjeti. Mislim da je to važno i da je zato ova predstava važna.

Da li je, zapravo, ta moć pozorišta da mijenja, opominje, oblikuje, ukazuje... ono u čemu se prepoznajete kao glumica, kao dio tog velikog i važnog svijeta?

Da, opisala bih to osjećanje kao zahvalnost – da ono čime se bavimo, kada pređe „rampu“, zaista može da uđe u neke pore i pomjeri granice ili ih postavi, u ovom slučaju.

Nadovezujući se na prethodno pitanje, da. Apsolutno to i jeste uloga i moć uticaja kulture i umjetnosti. Srećna sam kada učestvujem u projektima koji mogu da dobace do nekih korisnih pitanja/razmišljanja/tema, više nego kada je slučaj „trla baba lan da joj prođe dan“, teško mi pada kada radim ili vidim nešto što nema nikakav kulturni značaj.

Može li pozorište promijeniti svijet (nabolje)?

Pozvala bih se na onu već utvrđenu i svima poznatu činjenicu, a to je da cenzura ne bi postojala da pozorište nema prodornost i snagu. Ja u pozorište vjerujem. I svi koji vjeruju omogućavaju promjenu. Sada je samo stvar većine i kvantiteta, jer kvalitet samo pozorište kao takvo posjeduje!

PREPORUKE

PIŠE:
TANJA JURIĆ

KNJIGA

„Kao voda za čokoladu“

– Laura Eskivel

Čarobna meksička ljubavna priča koja će vam probuditi čula i ubrzati rad srca.

Došavši na svijet u kuhinji, među začinima i sastojcima za kuvanje, Tita je postala predodređena svoje emocije da prenosi u hranu koju priprema.

Sa 15 godina Tita se strasno zaljubi, ali porodična tradicija nalaže da najmlađa ćerka ne može da se uda sve dok joj je majka živa. Da nesreća bude veća, njena ljubav oženiće se njenom sestrom Rosaurom. Svoje burne emocije Tita prenosi u hranu koju sprema i tako nekada namjerno, nekada slučajno, mijenja sudbine svih stanovnika ranča.

Ispunjena receptima, čežnjom i gorko-slatkim humorom, ova šarmantna priča o životu jedne meksičke porodice s početka prošlog vijeka rasplamsala je maštu i zadivila čitaoce širom svijeta.

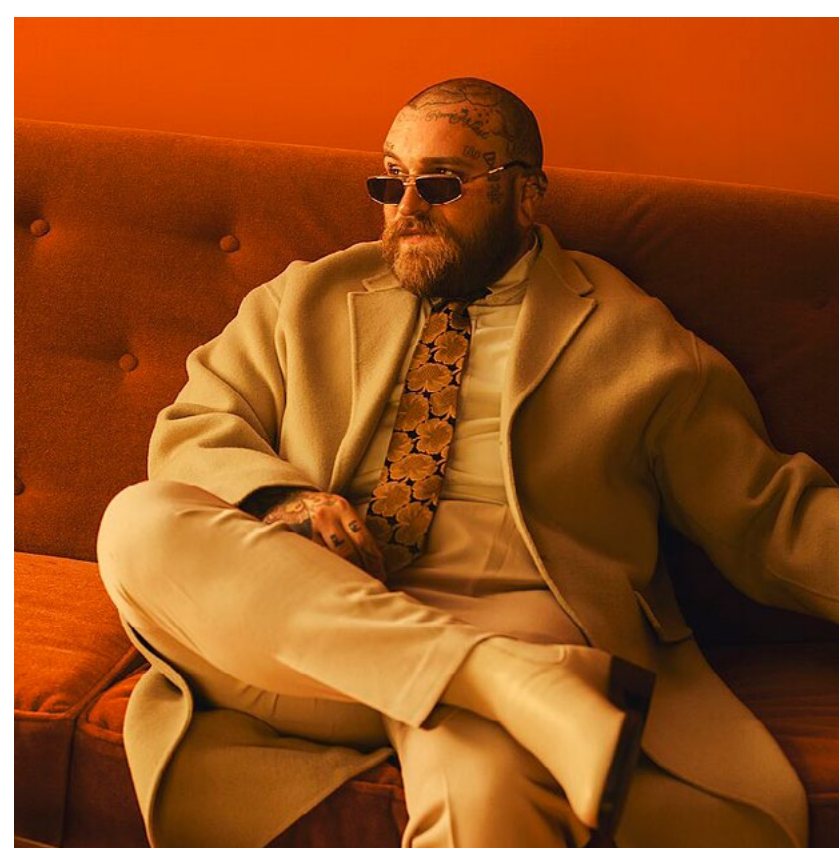
MUZIKA

Teddy Swims

Često se dogodi da neku pjesmu pjevušimo mjesecima, a line znamo ko je izvođač. U posljednje vrijeme prisutne su pjesme autora Tedija Svimsa (Teddy Swims), do sada nepoznatog kantautora, koji preuzima muzičke top-liste svojim hitovima.

Sa pravim imenom Jaten Collin Dimsdale, 31-godišnji američki pjevač odrastao je u Džordžiji uz soul muziku Stivija Vondera, Ala Grina i Marvinia Geja. Svims je svoju muzičku karijeru započeo 2019. godine, a kada bi se sudilo po fizičkom izgledu, reklo bi se da on stvara rep ili hip-hop. Njegove tetovaže po cijelom tijelu i imidž „bad boy“ zavarace vas sve dok ne čujete njegov glas. Žanrovski ga je teško okarakterisati, ali pjesme mu najviše imaju pop, soul i R'n'B prizvuk.

Sa njegovog debitantskog albuma „I’ve Tried Everything But Therapy“ (Part 1), koji je izašao u septembru prošle godine, najpopularnije pjesme su „Lose Control“ i „The Door“. Svims sprema i drugi dio svog albuma, a do tada preslušavamo njegov singl „Bad Dream“.

SERIJA

„Sablja“

MAX

Izrazito gledana domaća serija „Sablja“, koja govori o ubistvu srpskog premijera Zorana Đinđića.

Nakon ubistva srpskog premijera, marta 2003. godine, zemlja tone u kaos. Proglašava se vanredno stanje. Danica, mlada novinarka, pokušava da istraži pozadinu atentata. Boris, policijski inspektor, polako otkriva propuste unutar istrage, razotkrivajući lanac korupcije koji vodi do zločina iz devedesetih. Mladi kriminalac Uroš se sve dublje upliće u aktivnosti kriminalnog klana koji je izvršio atentat i sve mu je teže da izađe iz vrtloga u kojem se nalazi. U potrebi da dođu do istine, njih troje postaju žrtve sistema koji pokušavaju da razotkriju.

Seriya „Sablja“ jedna je od osam serija iz cijelog svijeta koje su odabrane za glavnu takmičarsku selekciju Kanskog festivala – Cannesseries 2024. Nagrada za specijalnu interpretaciju pripala je kompletnoj glumačkoj ekipi serije. Pretpremijera serije održana je i na ovogodišnjem Sarajevo Film Festivalu, dok je na festivalu Serial Killer, održanom u septembru ove godine, osvojila nagradu „Primetime Killer“ za najbolju seriju.

INTERNET

Window Swap (window-swap.com)

Na ovoj internet lokaciji imate odličan način da „otputujete“ i uživate u različitim pogledima i pejzažima, kao i da doživite iskustvo svakodnevnog života na nekom drugom mjestu.

Window Swap vam omogućava da kroz „prozore“ kuća širom svijeta imate pogled kakav biste imali da živite na tim lokacijama.

PRAZNICI BEZ BRIGE: VODIČ ZA NAJPOVOLJNIJE ROMING OPCIJE TOKOM NOVOGODIŠNJIH PUTOVANJA

PIŠE:

IVA ĐUDUROVIĆ

Kada dođe sezona praznika, mnogi od nas planiraju putovanja – bilo da idemo kod porodice i prijatelja, istražujemo evropske gradove okićene prazničnim svjetlima ili uživamo u toplim destinacijama, daleko od zime. Bez obzira na to kuda idemo, ostati povezan sa porodicom i prijateljima i dijeliti nezaboravne trenutke putem društvenih mreža, postalo je sastavni dio svakog putovanja. Ali, kako izbjeći neprijatne troškove zbog korištenja mobilnih usluga u inostranstvu?

Odaberite najpovoljnije m:tel roming tarifne opcije i uživajte u bezbrižnim putovanjima širom svijeta. Bez obzira na to da li vam treba neograničen internet ili

povoljniji pozivi, donosimo vam ključne informacije za slobodnu komunikaciju tokom nezaboravnih prazničnih avantura.

Pretplata (postpejd) korisnici

Krenete li na putovanje izvan granica Bosne i Hercegovine, pored dobrog raspoloženja, preporučujemo vam da sa sobom ponesete i mobilni internet, koji možete dobiti aktivacijom neke od fantastičnih [m:tel postpejd roming tarifnih opcija](#).

Za korisnike koji često putuju i žele ostati povezani, dostupne su povoljne roming opcije prilagođene

vlastitim potrebama. U Srbiji i Crnoj Gori možete aktivirati NET mts SRB ili MTEL CG opciju i uživati u 10 GB interneta za samo 5 KM, s važenjem od 5 dana – idealno za kraće boravke.

Za putovanja u Hrvatsku, Sloveniju, Austriju i Njemačku dostupna je opcija koja obuhvata 2 GB interneta na period od 10 dana za 10 KM, pružajući stabilnu konekciju tokom vašeg boravka. Ako se odlučite za Španiju ili Portugal, opcija od 2 GB za 15 KM obezbjeđuje vam dovoljno interneta za dijeljenje doživljaja. Slične pogodnosti važe i za Egipat i Tunis, omogućavajući korisnicima da ostanu onlajn i u ovim egzotičnim destinacijama, po cijeni od 15 KM za 10 dana.

Za Grčku, Italiju, Mađarsku, Švajcarsku i Tursku dostupne su opcije od 2 GB interneta za 10 dana po cijeni od 10 KM. Slična ponuda važi i u Češkoj, Slovačkoj, Poljskoj i Rumuniji, uz uslugu dostupnu u T-Mobile mreži.

Dopuna (prijezd) korisnici

Bilo koju od ponuđenih tarifnih opcija možete jednostavno aktivirati prije putovanja u inostranstvo. Za sve prijezd korisnike, m:tel je takođe pripremio brojne roming opcije, koje pružaju nesmetanu komunikaciju u periodu putovanja.

Za putovanja u Srbiju ili Crnu Goru korisnici mogu odabrati fleksibilne opcije prilagođene trajanju njihovog boravka. Za kraće posjete dostupna je 24-časovna opcija po cijeni od 3 KM, koja uključuje 100 minuta poziva, 100 SMS-ova i 2 GB interneta u mrežama mts Srbija i m:tel Crna Gora. Za duža putovanja, opcija od 10 dana za 10 KM nudi čak 300 minuta razgovora, 300 SMS-ova i 6 GB interneta, pružajući dovoljno resursa za sve komunikacione potrebe.

U Hrvatskoj i Sloveniji, paket od 2 GB interneta od 10 KM za 10 dana osigurava izuzetnu povezanost, a ista opcija dostupna je i u Austriji, Njemačkoj, Grčkoj, Turskoj i Mađarskoj. Za putovanja u Češku, Holandiju, Poljsku, Slovačku, Rumuniju ili SAD korisnici mogu birati između paketa od 1 GB na 7 dana za 5 KM ili 2 GB na 10 dana za 10 KM, što omogućava fleksibilnost

u zavisnosti od potreba. Za Italiju tu je opcija od 2 GB na 10 dana po cijeni od 15 KM, dostupna u mrežama Vodafone i TIM Italija, savršena za bezbrižno surfovanje i komunikaciju tokom vašeg boravka.

Ukoliko prolazite kroz nekoliko država tokom vašeg putovanja, Net roming Evropa je jedinstvena tarifna opcija koja podrazumijeva korištenje mobilnog interneta u čak 34 evropske zemlje. U skladu sa vlastitim potrebama, izaberite 1 GB mobilnog interneta za 12 KM koji možete koristiti tri dana, ili 1,5 GB za 16 KM u trajanju od sedam dana, te 3 GB s trajanjem od 15 dana i cijenom od 30 KM.

Tu su i ostale postpejd i pripejd roming tarifne opcije koje će sigurno svako vaše putovanje učiniti bezbrižnim i bez razmišljanja o neplaniranim troškovima, jer po isteku svake kupljene tarifne opcije uvijek stiže i SMS obavještenje.

Digitalna podrška za bezbrižno putovanje

Za najbolje iskustvo prenosa mobilnih podataka u inostranstvu neophodno je posjedovati m:tel 4G SIM karticu, zato vam savjetujemo da prije planiranog putovanja posjetite bilo koje m:tel prodajno mjesto kako biste zamijenili vašu staru 3G novom 4G SIM karticom.

Takođe, najbolje bi bilo da aktivaciju željene roming tarifne opcije izvršite prije polaska na put, a to možete učiniti putem servisa **Moj meni** pozivom na *100#, putem aplikacija **m:go** ili **Moj m:tel** ili sajta **mtel.ba**, izborom specifične tarife.

Uz roming tarifne opcije možete se opustiti i uživati u prazničnim trenucima sa svojim najdražima, gdje god se nalazili. U slučaju da imate bilo kakve nedoumice ili dodatna pitanja o tarifnim opcijama, pozovite m:tel korisnički servis na 0800 50 000.

Neka vam ovogodišnja praznična putovanja ostanu u najljepšem sjećanju!

m:tel

NAJBOLJA
mreža u BiH

DOPUNA

100 GB

+500 GB

35 KM

MNOGO NETA, ZA TURISTE IZ CIJELOG SVIJETA!

Kupi startnu Dopuna prepaid karticu m:tel-a i uživaj u 100 GB neta u m:tel mreži, a uz prvu dopunu dobijaš dodatnih 500 GB!

Dopuna: Start kartice sa 100 GB mobilnog neta potraži na m:tel prodajnim mjestima.

m:tel

imate prijatelje!